Ükskiknumber 6 senti.

JÄRWA TEATAJA

Järwamaa häälekandja.

Toimetus ja talitus: Paides, Pikk 2, telef. 101, pk. 20. Talitus avatud igal äripäeval kella 9-st kuni kella 2-ni p. l. Abitalitus Tapal, Esplanaadi 2, telef. 78, pk. 33.

Ilmub kolm korda nädalas: igal esmaspäeval, kesknädalal ja reedel.
Kaasandeks alandat. hinnapa põllumajanduslik ajakiri „Eesti Talu".
Väljaandja: Ühisaldusühing „Järva Kirjastus".
Tegev- ja vastutav toimetaja Johannes Kaup.

„Järva Teataja" tellimishinnad:

1 kuu	Kr. 0.65	„Tõusv. Noor."	„Eesti Talupa"
3 kuud	„ 1.90	Kr. 2.20	Kr. 2.10
6 kuud	„ 3.70	„ 4.30	„ 4.10
12 kuud	„ 7.—	„ 8.20	„ 7.75

Tellimisi võetakse vastu alates iga kuu 1. või 15. kuupäevast.

Kuulutushinnad:
Esimesel leheküljel 10 s. ja tekstis 12 s. rearu mm. Viimasel küljel 5 senti millimeeter kuulutusrearul. Kuulutusi ja käsikirju võetakse vastu kella 2-ni igal lehe ilmumise eelpäeval.
Aadressi muutmine 25 senti.

Nr. 137. Paides, esmaspäeval 28. novembril, 1938. aastal. 13. aastakäik.

Soomusrongi rügement 20 a.

Aastapäeva-pidustused Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoneri, Soomusrongide isa adm. J Pitka ja paarisaja Vabadussõja veteraani osavõtul.

Soomusrongide asutamine ja määrav tähtsus Vabadussõjas.

Homme, 29. novembril pühitseb Soomusrongi rügement oma 20. aastapäewa. Kuna soomusr. rügement ja Tapa linn on alati olnud lähedasis sidemeis üksteise eluawalduspiga, kujunewad rügemendi pidupäewad rõõmustawaks suursündmuseks ka kogu Tapale. Inubeli-aastapäewaks oodatakse Tapale paljusid kõrgemaid sõjawäelasi, eesotsas Sõjawägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner'i, sõjaminister kindral P. Lill'e, sõjaw. staabiül. kindral R. Reek'i, asadmiral J. Pitka, diwisiülem kindr. A. Pulki, kaitsel. ülem kindr. J. Orasmaa, wäeliikide inspektorite kindr. H. Kauleri, W. Rieberg'i ja kol. J. Siir'iga jne. Ühtlasi sõidawad Tapale rügemendi junbeli-aastapäewa pühitsema ligi paarsada wabadussõjaaegset soomusronglast-weteraani „Kapten Irwe" soomusronglaste seltsist, soomusr. „Uku" ja 3. soomusr. seltsist, eesotsas soomusrongide wabadussõjaaegse diw. ülema kol. K. Parts'iga. Ka on aastapäewa pidustusile palutud kõik endised soomusr. rügementide ülemad, oma diwiisi wäeosade ülemad, omawalitsuste, politsei- kohalike seltsk. org-ide jne. esindajad.

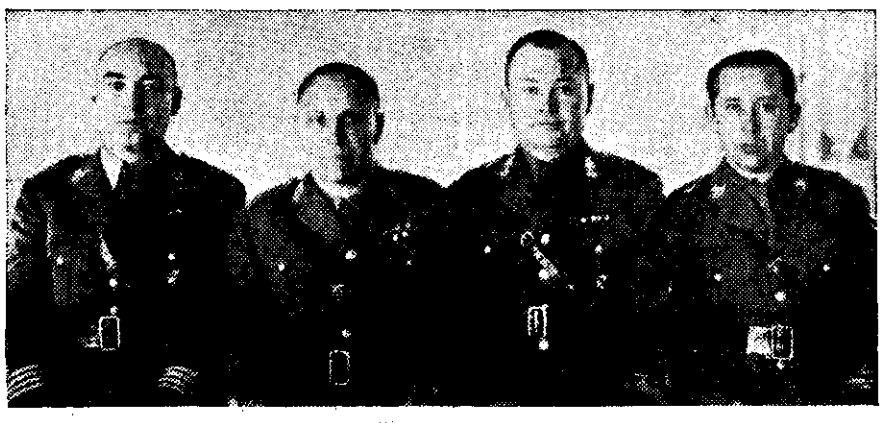

Soomusr. rüg. Ohwitseride Kogu juhatus.
Wasakult: kpt. E. Kerde, kol. Parwelt, major A. Zeemann ja kapt. J. Uts.

Nagu juba waremalt teatasime, algawad rügemendi aastapäewa pidustused täna õhtul kell 18.30 piduliku jumalateenistusega Tapa Jakobi kirikus, millele kell 20.30 järgneb õhtune loendus Wabadussõjas langenud soomusronglaste mälestamiseks kiriku esisel platsil. 29. kp. kell 11.30 on paraad rügemendi spordiwäljakul, mille arwatawasti wõtab wastu Sw. Ülemjuhataja kindr. J. Laidoner. Sellele järgneb kell 13.00 ühine lõunasöök rügemendile ja külalistele ning kell 16.00 aktus rügemendi wõimlas. Aktuse awab rügül kol. W. Koch, peokõne peab soomusrongide isa adm. J. Pitka. Terwituste hulgas antakse rügemendile üle soomusrong „Kapten Irwe" lahingulipp Wabadussõjast. Aktust kaunistab diwiisi puhkpillideorkester Rakwerest. Õhtul kell 18.30 on korraldatud pidulik õhtusöök-kooswiibimine kõigile külalisile ja rügemendi kaadrile rüg. söögisaalis. 30. kp. õhtul toimub pidu rügemendi wõimlas kõigile kaitsewäelasile ja nende poolt kutsutud külalisile. Peokawas näidend „Kapral Pensioni ametisjad", üleajat. kogu segakoori ettekandeid A. Paluwee juhatusel jne. Aastapäewa pidustused lõpewad balliga ohwitseride ja allohwitseride kasiinodes 3. detsembri õhtul.

Soomusrongide sünnimomente.

Eesti esimeste soomusrongide formeerimise ajal meie iseriiklus seisis waekausil — see oli kriitilisemad ajajärke meie rahwa elus. Lahkuwate Saksa okupatsioonniwägede kannul marsisid Eestisse suured enamlised wäed. Sakslased panid enamlastele kohati wastu ainult niipalju, kui seda tingis warustuse ja toiduainete ewakueerimine. Punawägede eesmärk aga oli rungida Eestisse enne, kui saaksime organiseerida wastupanu. Oli sellepärast hädawajalik organiseerida kiiresti sõjawäelisi jõude tehniliste abinõudega et tõkestada punawägede kiiret edasiliikumist ja wõita aega Eesti wägede korraldamiseks. Selles olukorras sai eneriline kaitsellidu organiseerija, kaugesõidukapten Joh. Pitka andmeid, et sakslased on Tellisköpli raudteele Tallinnas maha jätnud midagi soomusrongi taolist — nimelt kaks platwormi suurtükkidega ja mõned liiwakottidega ning paar raudplatedega soomustatud wagunit. Kontrollides, kas kuuldus wastab tõele, sõitis Pitka kohe ohwitseride reserwi, kus leidis kaks maailmasõjaaegset sõpra-kaaswõitlejat, kapten K. Parts'i ja kapten A. Irw'e, murelikult arutamas, mis oleks wõimalik teha kodu kaitseks. Rõõmsalt asuti nüüd soomusrongi formeerimisele. Suure waewaga hangiti kuulipildujaid, püsse ja muud warustust, wärwati wabatahtlikke ohwitsere, allohwitsere, kooliõpilasi ning mehi 1. ratsapolgust ning 30. novembril 1918. a. wõis mis sõitis Tallinnast liinile 12. detsembril, ja soomusrongi nr. 3, mis sõitis lahingusse 21. detsembril. Soomusrongide ülemaks jäi kapt. K. Parts, sr. nr. 1 komandandiks kapt. A. Irw, sr. nr. 2 komand. st.-kapt. J. Lepp ja sr. nr. 3 komand. kapt. O. Luiga.

Soomusr. rüg. Üleajateenijate Kogu juhatus.
Wasakult: w.a.o. A. Korol, n.a.o. A. Treial, w.a.o. E. Waher, w.a.o. A. Kiwirähk ja weltw. E. Jakuste.

Soomusrong nr. 1 (praegune soomusr. „Kapten Irw") juba sõita Tallinnast Wiru wäerindele. Rongi koosseisus oli kaks wiletsas seisukorras suurtükiplatwormi, kaks dessantwagunit, üks klaaswagun ja üks wedur. Meeskonda kuulus 36 ohwitseri ja 84 allohwitseri ning reameest. Rongi esimeseks komandandiks oli kpt. K. Parts ja tema wan. abiks kpt. A. Irw, kuna kõrgema wõimukandjana sõitis rongil kaasa Eesti kaitsel. juh. J. Pitka. Rongi Rakwerre jõudes tutwustas Wiru wäerinna juhataja kindr.-l-major A. Tõnisson sr. juhte seisukorraga rindel, andes käsu järgmisel päewal pealetungimiseks Auwere suunas. Sellest päewast algas esimese soomusrongi ennastialgaw wõitlus enamlaste mitmekordse ülejõu wastu.

Raudtee ja selle piirkonna kaitsmine käis aga ühele, wahetuse wõimalusela soomusrongile üle jõu. Pealegi wajas rong järjest remonti. Soomusrongide tähtsusest aru saades organiseerisid seepärast Joh. Pitka ja kapt. K. Parts peagi soomusrongi nr. 2, Wabaduse Rist ja üle kuuesajale tasutamaa. Lahingutes sai haawata ligi 1800 meest.

Langenute ja haawatute nimekirju waadates, torkab silma eriliselt suur kaotus juhtide peres, alates kõrgemaist juhtidest: sr. diwül kapt. K. Parts saab haawata, tema asetäitja kapt. Irw, Kuperjanowi partisanide ülem ltn. Kuperjanov, kitsaroopaliste soomusrongide ülem kpt. Peters ja soomusr. diw. suurtükiwäe insp. ltn. Sabolotnõi langewad lahinguis. Kõik see näitab, et wõideldi üksmeelselt ja et juhtiwaile kohtadele pääsesid waid need, kes juhtimise oskuse kõrwal omasid ka suurt isiklikku wahwust.

Rahwajal on soomusrongide wäeosa mitmel korral ümberformeeritud, leides endale lõpuks ühise kodu Tapa asundues. Sr. rügementide ülemaiks on rahwajal olnud kindral-major J. Orasmaa, kol. K. Tallo, kol.-ltn. O. Schmidt, kol. P. Triik, kol. E. Kursk, kol. A. Traksmaa, kol. J. Maide, kol. K. Laurits ja praegu kol. W. Koch. Endise Tapa mõisa hooned on rügemendi poolt kõige patsionaalsemalt ärakasutatud. Peale praktilise külje on hoonete ja nende ümbruse korraldamisel pandud wäga suurt rõhku ruumide sisemisele mugawusele ja rügemendi asukoha igakülgsele wälisele kaunistamisele. Rügemendi park, puiesteed, tarad, aed ja õu on eeskujulikuks korras ning sõdurite elu-, sõögi- ja teised ruumid sisustatud dekoratiiwselt ja hubaselt. Eriti rohkesti leidub ruumes seinamaale, küll ajaloolisi, õpetlikke kui ka huumorisi. Maalid on walmistatud meie parima sõjapiltide maalija, kunstnik B. Korolewi poolt.

Kaitsewäelaste meelelahutuse eest on rügemendis igati hoolitsetud. Igal nädalal antakse kaks kinoetendust, lugemiswara eest hoolitsewad suur raamatukogu ja eeskujulikud lugemistoad. Rügemendi asjaarmastajate näitetrupp on Tapa parimaid, üleajat. kogu juures töötab pidewalt segakoor ning rügemendis wabatahtlik puhkpillideorkester.

(Järg 3. leheküljel.)

Kui tahate tõeliselt hästi riietuda, siis astke endale

valmisriideid

F-ma Kofkin'i

valmisriieteärist

Rakweres, Tallinna tn. 18
(Wene kiriku wastas)

Suur walik. Hea töö. Soodsad hinnad. Weel on wõimalik pühadeks tellimisi anda.

R. HASAN'i valmisriieteäri

Tapal, Pikk 14. Rakweres, Tallinna 25.

Kohale jõudnud suures walikus

naiste ja meeste talvepalitud, karusnahad ja karusnahksed mantlid.

Suur walik moodamustriliji ja -lõikeliji ülikondi. Hinnad kuni jõuluni tunduwalt alandatud.

Ühing

«Eesti Lihaeksport»

PEAKONTOR
Tallinnas, Tartu mnt. 101, kodukeskjaam 478-54.

EKSPORTTAPAMAJAD JA VORSTIVABRIKUD
• Tallinnas • Tartus • Võhmas •

o s t a b
piiramata arvul
peekoni-, ja pekisigu, veiseid, vasikaid, lambaid, looma-, vasika- ja lambanahku;

m ü ü b
igasuguseid
tapamaja- ja vorstivabrikusaadusi, l ha- ja aedviljakonserve, seepi ja hõberebaste nahku

Väikemüügi-kauplused
«LIHATSENTRAALIDE»
nimeall
MEIE SAADUSED KANNAVAD KAUBAMARKI

Esto

Soomusronglaste aastapäewaks.

Soomusrongid on Wabadussõja ajaloo-raamatusse kirjutanud hiilgawaid lehekülgi, mis jääwad jäädawalt püsima meie rahwa teadwusse kustumata mälestusena. Sellepärast terwe rahwas elab südames kaasa soomusrongide rügemendi sünnipäewa pidulikkudele silmapilkudele, tundes ja aru saades soomusrongide ja nende juhtide suurest osast ja tähtsusest meie rahwa saatuse kujunemisel Wabadussõja päewil.

Kõigil on weel meeles sündmusrikkad Wabadussõja esimesed päewad, nädalad ja kuud. Mäletame weel, kuidas warsti peale Wabadussõja algust, 1918. aasta jõululaupäewal, Tapa alewi kodanikud kurwastusega pidid nägema lahkuwaid eesti wägesid ja sissetungiwaid wene punawäe salku. Siis olid kõikidel murekortsud näol ja meel rusutud, sest kardeti, et wastane enam niipea siit ei lahku. Teatawat lootust ja usku aitas alles hoida teadmine, et soomusrongid tegid tõsiseid katseid Tapa raudteesõlme kohe jälle tagasi wõita, missuguste püüete tunnuseks oli Lehtse poolt kostew suurtükkide kõmin. Kuigi need püüded soomusrongidel otsekohe ei õnnestunud, ei tulnud Tapa elanikkudel kaua oodata päässmist punaste ikkest. Juba 1919. aasta alguses algasid murdelahingud, mis töid pöörde meie Wabadussõja käiku ja kus eesti wäed olid wõidukad ja asusid juba pealetungija ossa. Neis murdelahinguis oli soomusrongidel suur tähtsus. Kartmata tungisid nad kiiluna waenlase ridadesse, tõstes oma julge rünnakuga teiste meie wäeosade meeleolu ja tekitades kabuhirmu ülekaaluka waenlase ridades. Kiirete ja jõuliste löökidega jõudsid soomusrongid edasi ja 9. jaanuaril wallutasid nad Tapa jaama ja alewi. Soomusrongide kiirel pealetungil oli suur tähtsus Tapa elanikkude pääsemisel punaste terrorist, kuna löök tuli waenlasele nii ootamata, et ta ei saanud mahti häwitada rahulike elanike elusid ega warandust.

Nüüd, mälestades Soomusrongide rügemendi 20. aastapäewa, tuletame seda meele ja oleme tänulikud neile sangaritele, kes Wabadussõja algpäewil wabastasid meid punaste ikkest. Paljudel neist ei ole õnneks antud näha oma ja seltsimeeste wõiduwilja, sest nad on warisenud manalasse ägedas wõitluses waenuwäljal. Neid mälestame sügawas harduses ja tänutundes.

Sangareile, kes wiibiwad weel meie hulgas, eesotsas soomusrongide isa adm. A. Pitka'ga ja kol. K. Parts'iga, soowime õnne nende wõitude puhul, mis nad on oma wahwuse ja ennastsalgawa tööga saawutanud.

Samuti soowime õnne ja kordaminekut Soomusrongide rügemendi praegustele juhtidele, eesotsas kol. W. Koch'iga. Saagu soomusrongide rügement rahu ajal tugewaks ja walitseigu seal ikka Wabadussõja sangarit waim, et tarwiduse korral ta wõiks wastu astuda igale waenlasele niisama julgelt ja wahwalt kui Wabadussõja päewil!

J. Maidre,
Tapa linnawanem.

Kestku heatahtlik suhtumine.

Soomusrongi rügemendi ja Tapa linna vahel ka tulevikus.

Kol. W. Koch,
soomusrongi rügemendi ülem.

Soomusrongi rügement on ainuke wäeosa, mis asub Järwa maakonna piirides. Samuti on suur protsent Järwa maakonna meeskodanikke sundaega teeninud sr. rügemendis. Nii wõib sr. rügement end õigusega nimetada Järwamaa rügemendiks.

Eriti tihedalt on rügement seotud Tapa linnaga, mille piires ta asub juba 15 aastat. Nende aastate wältel on linna administratiiw- ja omawalitsuswõimud alati heatahtlikult ja lojaalselt suhtunud rügementi ning igal alal rügemendile wastu tulnud. Eriti olgu alla kriipsutatud Tapa linnawalitsus ja Tapa raudteesõlme administratsioon. Rügemendi 20. aastapäewa puhul kasutan siinkohal juhust, et kõikidele awaldada rügemendi sügawaimat tänu. Ühtlasi loodan, et see heatahtlik suhtumine kestab ka tulewikus.

W. Koch, kolonel.
Soomusr. rügemendi ülem.

Soomusrongi rügemendi staabi hoone Tapal.

Türi uudiseid.

Laat oli perekas. Reedel peetud Türi kadrilaat kujunes ilusa ilma tõttu wõrdlemisi perekas, rohkel arwul oli ka laadakaupmehi. Kaubitsemine paistis aga olewat siiski tagasihoidlik. Laadal töötas tsirkus-palagan, kus ligitõmbawamaks numbriks oli kolme neegri esinemine. Üldiselt oli häid hobuseid wähe. Oli armetuid ja otsalõppenud weoloomi, kelle eest ei saadud rohkem kui 30—40 kr. Leidus aga ka hobuseid, kelle eest küsiti kuni 900 kr. Keskmine hind kõikus hobustel 200—350 kr. Hobustega kaubitsemine oli loid nõrga nõudmise tõttu. Päewa kestel registreeriti 25 ostu-müügi tehingut. Karjelajaid oli laadale toodud õige wähe ja nende hinnad kõrged. Paremateist lüpsilehmadest nõuti 100—120 kr. Linnawalitsusele laekus laadamaksudest 300 kr.

AINO
TAIMEVÕI 1 KG.- 80 SNT.

Töölisühingu õpiring alustas tegewust. Töölisühingu juures alustas tegewust seltskondliku kaswatuse õpiring. Esimesel töökoosolekul waliti ringile 4-liikmeline juhatus ja määrati kindlaks tegewuskawa, mille järele ring töötab 2 osakonnaga. Esimene käsitab seltskondlikku kaswatust, kuna teises osakonnas käsitatakse wabadel teemadel kultuur-, majandus- ja tööliskusimusi. Õpiring otsustati registreerida haridusliidus, kuid õpiringide wahelistest wõistlustest otsustati mitte osa wõtta, kuna see nõuab mitmesuguste formaalsuste täitmist ja teeb raskusi. Õpikoosolekud on igal teisipäewal.

Perekonnaseisu teateid. Abiellumiseks on soowi awaldanud Edgar Sõmer ja Marta Muruoja.

Leiti browning. Kärewere-Oisu teelt leiti browning, firma „Melior", kal. 6,35, ühes 6 padruniga. Jaama tänawalt leiti sonimüts.

Ambla hädas elektri „haigusega".

Amblalased soovivad, et elektri küsimusse tuleks suuremat selgust.

Nurinaid on amblalastele elekter tekitanud küll alati, kuid eriti näib olewat wiperusterohke käesolew aasta. Puudusi, mille üle kurdetakse, on õige mitu. Siinkohal olgu neist puudusist nimetatud enne teisi walguse kohutaw wirwendamine, mis kuidagi ei wõimalda ei lugemist ega kirjutamist. Walgus wirwendab tawaliselt waraõhtuti, millal ta muidu on üsna hele. Hiljem aga muutub walgus nõrgaks, nii et 60-W lamp suudab anda waewalt normaalse 25-W lambi walgustuse.

Kõige sellega wõiks ju weel kuidagi leppida, kuid tihti kustub walgus sootuks. Ja paraku juhtub ikka nii, et sellised „pimedusega löödud" silmapilgud on ikka kas laupäewaõhtuti wõi pühapäewiti, millal toimuwad mitmesugused kooswiibimised j. m. Kas on see olenew suuremast woolutarwitusest wõi mõnest muust asjaolu, ei ole seni suudetud selgitada. Wiimati walitses seesugune pimedus 23. skp., kestes kella 17 ajal kuni 8 minutit. Mida teewad kaupmehed sellistel puhkudel, kui kauplused parajasti rahwast täis?

Samuti on juhtunud küllalt, et walgus kustub enne walgustusaja lõppu ja jääbki kadunuks. Kui ühelt poolt peetakse kinni lepingu punktist ja walgust antakse alates päikeseloojakust ka kõige pilwisema ilmaga, siis tuleks küll püüda pidada kinni ka südaöötunnist. Lõpuks huwitab amblalasi küsimus, kuidas on raadiohäirete tõrjeseadeldisega.

„Tulewärgietenduste" puhul amblalased on korduwalt palunud asjaosalisi astuda samme normaalsema olukorra loomiseks, kuid seni seda märgata ei ole. Muidugi ei saan süüdistada otseselt ühingu tegelasi, sest palju oleneb ju ikkagi woolu andjast, kuid üheskoos peaksid nad siiski leidma wõimalusi puuduste kõrwaldamiseks, — kas wõi järk-järgultki. See on kõikide woolutarwitajate ühine soow ja palwe, mida tuleks küll arwestada.

Amblalane.

Paul Keres — maailma parim maletaja.

Amsterdam, 28. nowembril.

Suurmeister Paul Keres tuli esikohale, Hollandi male-suurturniiril, saawutades wõrdselt punkte ameeriklase R. Fine'iga. Mõlemal on 8½ punkti, kuid turniiri tingimusisse wõetud erihinnangu põhjal tuli Paul Keres esimeseks.

Pärast mitmenädalast heitlust lõppes eile maailma parimate turniir järgmise järjestusega:

1.	Paul Keres, Eesti	8½ p.
2.	Ruben Fine, U. S. A.	8½ p.
3.	Mihail Botwinnik, Wene	7½ p.
4.	dr. Aleksander Aljehin, Prantsuse	7 p.
5.	dr. Max Euwe, Hollandi	7 p.
6.	Samuel Reshewsky, U. S. A.	7 p.
7.	Jose Raoul Capablanca, Kuuba	6 p.
8.	Salo Flohr, Tshehhoslowakkia	4½ p.

Wiimase, 14. wooru, mängud lõppesid järgmiste tulemustega:

Keres wiigistas Fine'iga; Euwe wõitis Capablanca; Aljehin — Botwinnik wiik; Flohr — Reshewsky wiik.

Paul Kerese wõit on eriti tähtis sellõttu, et ta seega omandas õiguse mängida Aljehiniga maailmameistri nimele, millega ka Aljehin nõustunud. Juba homme peetakse Amsterdamis üksikasjalikumad läbirääkimised koos maailmameistriwõitluste korraldamisega.

Wiimase wooru mängude lõpul toimus kohe wõitjate austamine, kus lühikeste kõnedega esinesid ka Paul Keres ja Eesti Maleliidu esimees dir. R. Talts, kes Hollandi ringhäälingu kaudu lühikese eestikeelse sõnawõtuga pöördus Eesti malehuwiliste poole.

Turniiri lõpupidustused toimuwad esmaspäewal. Paul Kerest on oodata kodumaale arwatawasti 3. wõi 4. detsembril.

6 senti kilolt.

Linahindade noteerimise komisjoni reedesel koosolekul näitasid linahinnad 6 sendi wõrra kilolt tõusu, mille põhjustas linahindade paranemine wälisturgudel. Eilsel noteeringul jäid püsima järgmised hinnad:

	Wõru-Petseri	Mujal Eestis.
D	112	110
HD	103	101
D	94	92
OD	85	83
DOD	76	74
H	67	65

Takud: 1. sort 74 senti kilo, 2. sort 64 s. kilo, 3. sort 54 s. kilo. Ehitustakk 15—20 senti kilo. Ka takkude hind tõusis 5 sendi wõrra kilolt. Seisukord rahwuswahelisel linaturul märgiti kindlana.

Peekon noteeriti 72—88 senti kilo.

Peekonihindade noteerimise komisjoni reedesel koosolekul määrati peekonile sordi ja headuse järele järgmised hinnad:

1. sort — 88, 83 ja 79 senti kilo, 2. sort — 83, 79 ja 75 s. kilo, 3. sort — 77, 73 ja 72 s. kilo, 4. sort — siseturu hinnad. Elussead 90 kuni 120 kilo raskused 61 s. kilo, 121—160 kilo raskuses 65 s. kilo, üle 160 kilo raskused 61 s. kilo.

Eksportmunad tõusid 5 senti kilolt.

Munahindade noteerimise komisjoni koosolekul tõusis reedel eksportmunade hind seniselt 130 sendilt 135 sendile kilo. Seega ületab eksportmunade hind praegu 10 sendi wõrra Wab. Walitsuse poolt kindlustatud hinna. Ka siseturul näitas munade hind tõusu. Senise 120 sendi asemel noteeriti siseturumunade hind 125 senti kilo. Tendents rahwuswahelisel munaturul langew. Praegused kõrged munahinnad wõiwad jääda püsima aasta lõpuni. Munatoodang on praegu nii wäike, et osa eksportmune tuleb paratamatult lasta siseturule, et rahuldada selle nõudmisi.

Jõhvikad noteeriti 16—17 senti kilo.

Aiasaaduste hinna noteerimise komisjoni 25. nowembri koosolekul määrati aiasaadustele järgmised hinnad:

Sibulad eksportkõlblikud, pakkimise kuludeta, franko kokkuostupunkt — 15 senti kilo. Tendents waikne.

Sigurid, eksportkõlblikud, franko kokkuostupunkt — 17 senti kilo. Tendents waikne.

Jõhwikad eksportkõlblikud, franko Tallinn — 16—17 senti kilo. Tendents püsiw.

Konserwitud kurgid 5-kilolistes nõudes 2 kr. 70 senti.

Määratud hinnad on wõrdsed eelmise nädala noteeringuga.

Loomade ja liha hinnad

Põllutöökoja alatisel elusloomade- ja lihaturul

Reedel, 25. nowembril.

Põllutöökoja alatisel tapaloomade- ja lihaturul, weiste pakkumine keskmine. Nõudmine tundus pisut paranenud olewat. Tapaweised maksid järgmist hindu:

Suured paremas rammususes pullid 59—62 sendi piires, wäiksemad pullid 57—59 sendi piires tapakaalu kilo. Eluskaalu järele maksid pullid 26—31 sendi piires kilo.

Lehmad nuumatud (pekkrammusad) 66—72 sendi piires, rammusad 56—64 sendi piires, keskmised 49—55 sendi ja lahjad 40—45 sendi piires tapakaalu kilo. Eluskaalu järele maksid keskmised lehmad 22 sendi ja rammusad 30 sendi piires kilo.

Mullikad nuumatud 64—68 sendi piires, rammusad 60—63 sendi piires, keskmised 54—57 sendi ja lahjad 48—53 sendi piires tapakaalu kilo. Eluskaalu järele wastawalt sordile 20—24—30—34 sendi piires kilo.

Wasikate pakkumine alla keskmist. Nõudmine rahuldaw. Tendents kaldub nõrgenema. Tapetud wasikad ühes nahaga maksid 46—70 sendi piires kilo. Eluskaalu järele 30—50 sendi piires kilo.

Lammaste pakkumine-nõudmine keskmine. Tapetud lambad siseturul maksid täna 42—55 sendi piires kilo.

Eksportlambaliha noteering paranes 5 s. wõrra. Nii makstakse eksportlambaliha kilost 80—85 senti. Eluskaalu järele wastuwõtmise punktis 30—38 senti.

Sigade pakkumine üle keskmise. Nõudmine tagasihoidlik. Hinnad endised, 65—70 sendi piires kilo.

Tapa vabastamine soomusrongide poolt

Mõningaid mälestusi 1918. a. detsembri lõpult ja 1919. a. jaanuarist.

„Järva Teatajale" kirjutanud kol. ltn. P. Villemi.

Tapa jäi punaste kätte jõululaupäewal 1918. a., kui oli terwe päewa kestnud äge suurtükitule wahetus. Detsembrikuu lõupäewil (27., 28. ja 29. detf.) tegid soomusrongid küll katset wallutada ajutiseks Tapa, kuid see ei õnnestunud mitmesugustel põhjustel. Punased jatkasid järelejätmatult edasitungi kogu Wiru rindel. Alates 27. detsembrist kaswas meie wägede aktiiwsus Wiru wäerindel siiski järjekindlalt, millele osalt aitas kaasa wärskete jõudude rindele tulek. 1919. a. algpäewil tõkestatakse waenlase pealetung lõplikult. Sai karjamõisa, Wetla, Sauepalu, Pikaweski, Priske ja Walkla üldjoonel. 3. jaan. tegid punased siin weel wiimase katse kallaletungi jatkamiseks, wallutades Priske jaeweski, kust nad aga meie jalawäe ja soomusrongide desjantosade energilise wastulöögiga juba öösel uuesti wälja löödi. Ka Walkla juures meie jalawägi löi tagasi waenlase pealetungi. Kõige mõjuwam hoop aga anti waenlasele 4. jaan. peale lõunat raudtee rajoonis, Kehra ja Mustajõe wahel, nüüdse wahiputka nr. 149 kohal, kus löödi kuulus Kehra lahing kpt. Irwe juhatusel.

Selle lahinguga algas meie hoogne pealetung Wiru wäerindel. 6. jaan. õhtuks oldi raudtee suunas juba 20 km waenlase rindesse murtud ja Jänedalt läbi Läpi küla kohale jõutud. Jäneda külas wallutas meie soomusrongi desjant täitsa korras waenlase patarei ja Rägawere mõisas ühe raske suurtüki. See oli esimene rikkalikum sõjasaak meie wabadussõjas üldse. Samal ajal 5. jal. polgu osad ühes neid abistawa soomusrongi desjantosaga jõudsid Lehtsemetsa-Ristile, kuna põhja pool raudteed tegutsewad meie jalgwäe osad samuti olid liikunud edasi 5—6 km.

Wahepeal tegid punawäe juhid meeleheitlikke katseid meie wägede eduka pealetungi tõkestamiseks. Tapa raudteesõlme kaitsemiseks tehti suurte jõupingutustega eeltöö, milleks koondati kõikjalt kohale jõude. Tapa rajooni kaitsmiseks oli waenlasel koondatud (põhjast lõunasse lugedes) 47. kütipolk, Kehra lahingus purustatud Tartu kommunistliku polgu riismed, üks soomusrong, 51. kütipolk osaliselt, 50. kütipolk ja 1 pataljon Wiljandi kommunistlikust polgust. Peale selle seisis läheduses Eesti kommunistlik ratsapolk (umbes 200 mööka). Ühtekokku oli punastel sellega Tapa sõlme kaitseks kasutada umbes 1600 tääki, 200 mööka ja 5 suurtükki.

Meie soomusrongidel arwestati aga wastupanuks waid 387 tääki lõõgisõudu ning 5 suurtükki.

Punawäe moraalne kindlus näis aga 4. jaan. alates järsekindlalt langewat. Meie poolt sellewastu tegutsesid raudtee suunas hoogsalt 3 soomusrongi. Tungiti edasi nii kiirelt, kuiwõrd seda wõimaldas enamlaste poolt purustatud raudteede ja sildade parandamine. Raudtee parandamisel oli ennastsalgawalt ametis ka grupp Tapa raudteelasi.

8. jaan. wallutati Lehtse jaam ja Pruuna mõis, kus wangistati punawäelasi ja saadi saagiks kuulipildujaid. Tapa peale kohe edasi tungida ei saanud, kuna Pruuna kohal oli raudtee purustatud ja edasitungimist takistas waenlase suurtükituli.

Tapa wallutamise operatsioon wõeti ette 9. jaan. warahommikul. Kolm soomusrongi (neljas oli alles formeerimisel) liikusid Lehtsest Tapa poole kl. 5 hommikul, kpt. Karl Pärtsi üldjuhatusel järgmises järjekorras: kõige ees soomusrong nr. 1 (nüüdne „Kapten Irw") — kpt. A. Irwe juhatusel, siis soomusrong nr. 3 — kpt. O. Luiga juhatusel ja kolmandana soomusrong nr. 2 — kpt. T. Lepp'a juhatusel.

3 km enne Tapat, kui purustatud raudtee kohal jälle peatuti, kostis Tapa poolt suurtükipauk! Esimene soomusrong ei tahtnud wastata, seda enam, et kusagile mujale lasti, kuid s.-rong nr. 3 awas tule. Nüüd kunnasid ka punased oma tule raudtee parandajate pihta, mistõttu töö tuli katkestada. Meie soomusrongide ägeda ja tabawa pommitamise järele waikisid peagi waenlase suurtükid. Rongidelt nr. 1 ja 3 saadeti kl. 7 wälja desjant, kes leitn. E. Nepsi üldjuhatusel liikus Tapa suunas lõuna pool raudteed. Rong nr. 2 desjant liikus Tapa poole põhja pool raudteed. Leitn. Nepsi desjant peatus Rebasemäe joonel waenlase tule tõttu, mis tuli peamiselt Männikumäe suunast. Wäikese peatuse järele asuti hoogsale pealetungile üle Tapa mõisa wälja. Kiiresti edasi tungides ja isegi liikumisel waenlast tulistades jõudis s.-rongide nr. 1 ja 3 desjant warsti Männikumäe-Ambla maantee rajooni ja kl. 9 paiku wallutas waenlaselt Tapa alewi, saades saagiks wange, paar kuulipildujat ja laskemoona.

Soomusrong nr. 2 desjandi tegewus põhja pool raudteed aga ei edenenud nii libedasti. Waenlane pani siin õige kõwasti wastu „Laastu" ja „Willemi" talude rajoonis. Desjandi juhile abiks rutanud kpt. A. Irwe noorem abi al.-ltn. Edg. Susi sai raskesti paremast käest ja kopsust haawata, nii et ellujäämise lootusi oli wähe. Welsker Taada lõikas puruks haawatu werega immutatud riided ja wiskas minema, et pääseda haawa siduma. Haawatu wiibis riietamatult külmas jaamahoones, kuni abiks tuli üks naistelegrafist, kes töi teki, linad ja padja. See wahest aitaski päästa raskelthaawatu elu.

Tapa alewi kaitsmist juhatama oli juba 7. jaan. sõitnud Eesti punakaartlaste ülemjuhataja J. Anwelt isiklikult, kes lewitas punakaartlastele ja alewirahwale meeleolu tõstmiseks oma ajalehte „Edasi't". Punaste patarei, mis 8. jaan. jõudis Tapale, asetas Anwelt alewi idaserwale — Kalepi wäljale, kust see hiljem põgenes Moe küla suunas.

Meie soomusrongid ühes desjantidega kohe Tapale ei saanud liikuda, kuna semafori juures oli raudtee purustatud. Desjant Tapale jõudes hakkas alewit sinna mahajäänud üksikuist punakaartlasist puhastama. Wiis soomusrong nr. 1 meest (J. Katasepp, P. Willemi, O. Dreher, P. Selter ja J. Tiitso) aga jooksid peatamatult alewist läbi kuni Walgejõe sillani, mis oli purustatud. Silla taga, umbes 400 m kaugusel, seisis punaste soomusrong, mille ümber askeldasid üksikud rongiwalwurid. Meie mehed tulistasid püssidest rongi, millele aga sealt ei wastatud. Nähtawasti kardeti tabada oma mehi, kelledest paljud Tapale maha jäänud. Peagi liikus rong edasi Narwa suunas.

Samal ajal märkas meie meeste wäike grupp, et seljatakka, „Kärneri" talu poolt liigub nende suunas suur salk enamlasi. Färgnes põnewaim hetk! Meie mehed lasksid lähenewaile punawäelastele silla juurest mõne paugu ja tormasid siis neile wastu. Nad karjusid täiest kõrist wene keeli, et pangu punased püssid maha, andes ühtlasi edasi seljataha käsklust, nagu oleks seal mõni rood käsutada. Algul ei kuulnud punased käsku, waid liikusid edasi kuni umbes 120 sammu kaugusele meie meestest. Kui aga meie meeste kuulidest mõni waenlane haawatuna mahalangeb, löowad ülejäänud kohkuma ja hakkawad püssi maha panema. Punakaartlased käsutatakse püsside juurest eemale ja märgates pea iga käes käsigranaati, käskatse ka need maha panna. Punakaartlased roomawad põlwili wangistajate jalge ette armu paluma! Selgus, et meie kuue mehe (n. a. o. Susi tuli hiljem juurde) poolt oli wangistatud 42 punakaartlast, peale selle mõned haawatud ja langenud.

Kl. 13.00 paiku jõudis Walgejõe sillani ka s.-rong nr. 1, tulistades siit suurtükest waenlaste asukohti ja sõites selle järele tagasi Tartu suunas. Kl. 14 wallutati Tamsalu jaam, kus wõeti wangi üks komissar ja 20 punawäkke astujat. Soomusrong nr. 3, mille suurtükid kohe lahingu algul rikki läksid, sõitis remonti.

Tapa kui tähtsama raudteesõlme wallutamisel oli strateegiliselt suur tähtsus. Esiteks lahutati enamlaste Tartu grupp nende Narga grupist ja teiseks tõstis Tapa wallutamine meie sõjawäe kui ka kogu rahwa meeleolu ning langetas waenlase oma. Tapa wallutamisel saime meie sõjasaagiks kuulipildujaid, hulk püsse, laskemoona ja üle 80 wangi.

Tapalt soomusrongid arendasid tegewust Tartu suunas ja juba 14. jaan. rongid nr. 1 ja nr. 3, Kuperjanowi partisanide toetusel, wallutasid Tartu.

Puhake langenud kotkad . . .

Sangareid, kelle mälestust austame täna.

Täna õhtul kell 20.30 toimub Tapa-Jakobi kirikuesisel platsil soomusr. rügemendi õhtune lõpetus, kus ilusa traditsiooni kohaselt austatakse nende mullas puhkawate kaaswõitlejate mälestust, kes Wabadussõja heitlustes töid kodumaa wabaduse altarile ohwriks oma elu. Iga langenu auks on süüdatud sümboolne küünal, mis kustutatakse pärast langenu nime ja langemiskoha wäljahüüdmist. Toome allpool praegusilt soomusr. üksustelt Wabadussõjas langenute nimistu.

Soomusrongilt „Kapten Irw" (end. nr. 1) langesid wabadussõitlustes: kapt. Anton Irw, al.-kapt. Jüri Ratasepp, ltn. Reinhold Sabolotny, lipnikud A. Heinrichson, K. Hagmann, J. Künnapuu, O. Laretei, A. Soon, R. Tiilmann, W. Sarapuu, weltw. A. Kallas, w. allohwitserid A. Anton, J. Waher, W. Grünberg, J. Rootsmann, J. Kõõgart, J. Martinson, n. allohw.-rid J. Kärtner, J. Lott, K. Neps, A. Ottenson, J. Puskar, J. Reismann, J. Taewas, kapralid M. Aaren, A. Käba, A. Niggol, reamehed A. Aliksoo, A. Antson, W. Eewart, W. Einmets, J. Ein, K. Sirt, M. Jaanisson, A. Kahro, J. Kalam, A. Kesküla, H. Kull, A. Kitt, G. Karis, E. Kunsik, W. Kuus, W. Kiik, A. Koel, F. Kocher, O. Kuus, A. Kikifer, E. Kurwits, T. Kalam, A. Kaunis, K. Kurwits, A. Klawin, H. Laewa, H. Lipand, M. Madisson, T. Neumann, K. Nelke, J. Pillai, W. Pukk, M. Pärn, O. Reinson, A. Ratas, R. Sabunri, E. Sommer, A. Saarmann, A. Tilling, A. Tiinits, B. Timmusk, A. Waher, P. Wälja, P. Wapper, A. Womm, J. Wiisileht, W. Feldmann, welskrid J. Peterson, K. Teewert, E. Wolt ja sanitar K. Nader.

Soomusrong nr. 2 pealt langesid: leitnandid P. Trunts, K. Reimann, R. Maibaum, H. Penka, lipnikud M. Tenneberg, B. Wares, ohw. al. W. Kontus, weltw. M. Aismann, w. allohw.-rid A. Laanbach, E. Kaumer, A. Tõmson, J. Kiwiloo, n. allohw. T. Paat, kapralid J. Tellisfar, J. Bruhward, J. Matiesen, wabatahtlikud J. Naaris, K. Treiberg, A. Sisask, W. Reisner, reamehed E. Knusmann, K. Kroon, A. Lessenberg, R. Waldmann, J. Paart, O. Tammjärw, H. Püss, A. Kristjan, E. Rosenberg, A. Waarik, E. Kuldwerk, W. Lemet, R. Iwanow, J. Tamm, J. Pendis, P. Murakas, J. Tawits, A. Tiimann, J. Uibo, S. Ambus ja sanitar K. Bockler.

Soomusrong nr. 3-dalt jurid sangarisurma: al.-kpt. A. Wollmann, leitnandid G. Roosmann, A. Siimann, lipnikud R. Reinberg, J. Oja, T. Wassermann, w. allohwitserid M. Piilmann, L. Külawts, O. Raun, M. Korrsaar, J. Pormann, R. Muldau, n. allohwitserid A. Linnabet, T. Ahlberg, M. Tammann, M. Kõrtsmik, G. Lange, O. Wäli, A. Suursaar, n. feierw. E. Prommik, kapralid F. Tamm, J. Janto, reamehed A. Mittag, P. Lohuaru, R. Kukk, J. Priimann, H. Läänemets, R. Ende, A. Wiikmann, Har. Grünberg, A. Pähn, H. Grünberg, O. Nahk, W. Strans, J. Kokla, J. Holm, J. Werner, M. Aller, K. Trunmees, E. Lööke, J. Põld, A. Elliks, A. Rääbis, W. Riiga, A. Nokrur, J. Tõnisson, W. Raamat, J. Pukk, J. Järw, J. Tigane, A. Randsepp, M. Lindemann, M. Ruga, J. Luiga, A. Pärtel, J. Rebane, A. Kukk, M. Kaud, A. Katwelt, O. Kunsik, E. Mägraken, A. Zirk, A. Maarits, H. Tähna, P. Karp, P. Kallismaa, A. Selberg, J. Luts, G. Laos, P. Mägi, M. Oot, J. Leesmet, M. Lindeberg ja A. Tammik.

Olgu werega wõidetud waba kodumaa muld neile kerge!

Alimentide mittemaksmise eest töölaagrisse.

W.-Wändra wallas elutsew Juuli Jufs palus politseilt korraldust, et Käru wallas elutsew Wladimir Pilipluko, kellega tal on wäljaspool abielu laps, saaks töölaagrisse saadetud, kuna wiimane ei maksa kohtu poolt wäljamõistetud alimente.

Soomusrongi rügement 20. a.

(Algus 1. leheküljel.)

Kehaline kaswatus on rügemendis pandud stabiilsele alusele. On ehitatud korralik sporditplats jalgpallimälia, jooksuraja ja muu wajalikuga, mitu wõrkpalliplatsi ja isegi tennisplats. Sportlikelt saawutustelt on rügement alati olnud diwiisis filmapaistwal kohal. Tänawu näiteks tuli sr. rügement 2. diw. jalgpallimeistriks (60:20).

Ka laskespordi alal on saawutatud päris häid tulemusi. Laskespordi arendamiseks teotsewad rügemendis ohwitseride ja üleajateenijate laskespordi ühingud, korraldades sise- ja wälitsõistlusi jne.

Eeskujulikult on rügemendis korraldatud ka toitlusala, niihästi süsteemilt kui ka tehniliselt korralduselt. Kartulikoorimine, lihahaktimine, worstitegemine, leiwalõikamine, nõude pesemine jne. toimub kõik masinate abil elektrijõul, mis säästab elawat tööjõudu.

Mis aga peaasi — rügemendis on säilitatud see soomusrongide waim, mis tiinustas soomusronglasi sangarlikele wõitlustele Wabadussõjas, ning omab nüüdki suure moraalse mõju noorte soomusronglaste tõekspidamiste ja walmisoleku arendamisel.

Rügemendi läbisaamine Tapa linnaga on alati olnud parim ning juba Tapa wabastamise momendist on linlasi ühendanud soomusronglastega südamlikud poolehoiu- ja sõprussidemed. Rügement on alati nõu ja jõuga toetanud linna üldkasulikke üritusi, samuti pole linn keelanud oma abiwalmiskätt rügemendile, kui seda waja. Eriti tänulikud on rügemendile kohalikud kaitseliidu ja politsei üksused, kelledele rügement alati lahkelt andnud kasutada oma laskerada ja ehitusi. Kuna rügemendi kaadrist suur osa elab linnas, wõttes siin tegelikult osa kõigist linna eluwaldusist, seltsk. organisatsioonest jne., on ühendawad sidemed seda pidewamad. Oma tänulikkuse wäljendamiseks annetas Tapa linn rügemendile 10. aastapäewal lipu ning asetas 1934. aastal Tapa jaama seinale mälestustahwli Tapa wabastamise mälestuseks soomusronglaste poolt.

Soomusrongide rügemendi ohwitseride kogu juhatusse kuuluwad praegu: esimees — kol. Parwelt abiesimees — major A. Zeemann, laekur — kapt. J. Sits, sekretär — kapt. E. Kerde; majawanem on leitn. K. Hauser juhtk. raamatukoguhoidja ltn. J. Kaewando. Ülesajateenijate kogu juhatuse moodustawad: w. a. o. E Waher — esimees. w. a. o. A. Korol — esim. abi, n. a. o. A. Treial — laekur, weltw. E. Jakuste — sekretär, w. a. o. A. Kiwirähk — laenu-hoiukassa laekur; majawanem on w. a. o. A. Paas, raam.-kogu hoidja weltw. A. Wäli.

Õnne, jõudu ja edu!

Igal kewadel, kui Tapa keskkoolide ja gümnaasiumide noored siirduwad riigikaitseliste õppuste eripäewadele, on kõigil neil röömutunne südames: nüüd läheme Soomusrongi rügementi!

Röömutunne seepärast, et rügement oma juhtijaskonnaga on suutnud neis äratada tõelist austamis- ja lugupidamistunnet selle kohustusterikka ülesande wastu, mille täitmisele nad asuwad koolitöö lõppemisel.

Täna, meie sangarlike Soomusrongide 20. aastapäewal, hüüawad kõik Tapa reaalkooli, progümnaasiumi ja gümnaasiumi kaswandikud ühes kaswatajatega: õnne, jõudu ja edu!

Ed. Kansa,
koolijuhataja.

Türi erakaupmehed korraldavad ostjaskonnale jõulupuu.

Pooldatakse ühtlustatud hindade läbiwiimist.

Neljapäewa õhtul toimus Türil Järwamaa Kaupmeeste Ühingu Türi osakonna kokkutulel Türi erakaupmeeste erakorraline üldkoosolek, millest wõttis osa üle 40 erakaupmehe Türilt. Koosoleku alul esines pikema kõnega erakaupmeeste tegewuse ja organiseerimise üle Kaubandus-Tööstuskoja nõunik ja Kaupmeeste Majanduskeskuse direktor Aleksander Mändwere.

Järgnewalt otsustati korraldada ostjaskonnale jõulupuu, kusjuures kingitust jagatakse lastele kuni 10 a. wanuseni. Jõulupuu korraldatakse enne jõulu tuletõrjeühingu ruumes. Kawas on mitmesuguseid ettekandeid ja kõned.

Erakaupmeeste ühise kaubaostmise tsentrumi loomise küsimuse kohta andis lähemaid seletusi A. Mändwere. Siin esialgu mingisugust otsust wastu ei wõetud. Lõppeks oli päewakorras weel ühtlustatud hindade küsimus. Hääletusel pooldati üksmeelselt ühtlustatud hindade läbiwiimist. Osakonna juhatus asub siin wastawaid samme astuma.

Läbirääkimistel toodi ette, et mitmed ostjad wiiwad toiduainetekauplustest arwe peale ja arwe suureks paisudes jätawad selle tasumata ja kordawad sama järamises kauplustes. Sarnaste isikute kohta leiti tarwilikuks pidada „musta nimekirja", et sel teel teisi kaupmehi hoiatada sarnastele isikutele wõlgu müümast.

Koosolek lõppes kell 11 õhtul, olles kestnud ligemale 4 tundi.

Nurinaid maadlusmeeskonna ümber.

Meie lehes toodud maakonna spordinstruktori poolt koostatud Järwa raskejõustiku meeskonna koosseis on wasturääkimist tekitanud spordilikes ringkonnis. Rahul ei olda maadlusmeeskonna koosseisuga. Wiimane asjaolu ongi teatawal määral õigustatud, sest paar nädalat tagasi peetud wõistlused ei wõimaldanud kõigil meestel omawahel kohtamist, mille tõttu ei saa ühe ega teise wõimeid küllalt objektiiwselt hinnata. Meeskonna lõplikuks kindlaksmääramiseks oleks küll parem pidada weel katsematshe Aawik—Priski, Nael—Welleste ja Malhstein—Kirsipuu wahel. Need annaksid selge pildi meeste wõimetest ning Wiljandi wastu wõidakse minna täie teadmisega, et see on tõesti maakonna momendi parim maadlusmeeskond.

Lõikuspidu Mustlas.

Pühapäewal, 27. now. toimus Mustla algkooli ruumes kohaliku maanoorte ringi ja haridusseltsi korraldusel lõikuspidu.

Päew algas jumalateenistusega, mille pidas Järwamaa praost G. Pärli. Hiljem järgnes aktus, kus kõnega esines kohalik algkooli juhataja Pedak. Aktusel oli kaastegew Paide meeskoor, kes ka hiljem järgnenud peol esitas rea laule, millised leidsid üldiselt head wastuwõttu. Päewast osawõtt ilusa ilma tõttu oli rohkearwuline.

Seltskondlikuelu elevus Allikul.

Eelolewa kuu algpäewad kujunewad Alliku wallas eriti elawaks mitmesuguste seltskondlike ürituste tõttu. Eeskätt tahetakse aktiiwselt osa wõtta raamatunädala propagandast wastawate aktustega kõigis walla koolimajades. Raamatunädala suurem aktus ühes raamatunäitusega toimub Retla algkooli ruumes, milline kujunenud Alliku walla suuremaks seltskondliku kooskäimise kohaks.

4.—11 detf. toimub Retlas rahwustoitude walmistamise kursus EMK. instruktori prl. M. Mägi juhatusel. 11. detf. korraldab Alliku walla Isamaaliidu osakond rahwuspäewa ja lõikuspeo, milline peetakse jällegi Retla algkooli ruumes.

Omastas 100-kr. weksli.

Tallinnas elutsew Liidia Kägu awaldas politseile, et tema on oma isa Eduard Tõnissoni poolt wäljaantud 100-kr. weksli andnud Alliku wallas Retla külas elutsewa Magda Perlmanni kätte, kes pidanud weksli wastu saatma tema isale Auwere-Joale 100 kr. raha. Perlmann on saadud weksli protestinud Türil, kuid raha pole ta Tõnissonile ära saatnud mitmekordsele nõudmisele waatamata, samuti pole ta wekslit tagasi saatnud. L. Kägu süüdistab M. Perlmanni 100 kr. suuruse weksli omastamises.

Kallaletungija sai 20 päeva.

Prefekt karistas Alliku wallas Retla külas elutsewat Woldemar Tederit, 24 a. wana, 30 kr. wõi 20 päewa arestiga selles, et ta Alliku wallas Oisu külas Isaak Mitlbergi korteris mürgeldas ja korteriomanikule kallale tungis.

Waba aeg rohumaade parandamiseks.

Igal aastal kultiveerides pool kuni üks ha maad, on varsti talu kõik vähetootvad maad üles haritud. Heinamaa vajab samuti väetamist kui põld.

Praegused tööd piirduwad weel siin ja seal kohendamiseks ja korraldamiseks. Mõnel on teha weel sügisesi künde, mõned kohendawad hooneid, teewad metsatööd, wõi rajawad uusmaid jne. Ühe sõnaga, küll tööd talu[illegible]gas ikka leidub igal aastaajal, kuid tööpinge pole siiski kunagi nii suur kui just suwisel taimekaswu hooajal.

Kuna praegu tööpinge weidi lõdwem ja ka ilmad on weel pehmed, siis oleks nüüd ka paras aeg mõelda sellele, kuidas karjasöödamaid — rohumaid korraldada nii, et lehmal ei tuleks ei suwisel ega talwisel söötmisel tühja kõhtu kannatada. Suwel on küll alaline häda loomadega, kõik kohad on paljaks näritud, kirutakse, et maa ei kaswata ja et pole aega ega raha karjamaade parandamiseks. Samuti tülikas ja aegawiitew on kehwa heina tegemine looduslikelt heinamaadelt. Kuid kui suwi on möödas, siis ununeWad kõik need hädad peagi. Tulewad talwised tööd ja mured, selle järele kewad ja jällegi algab wana lugu peale.

Et rukis, nisu, kartul jne. wajab hoolsat maaharimist, korralikku wäetamist, head seemet jne. — see on nagu iseeneseSestmõistetaw. Ka seda teatakse, et põllul kaswatatawateSt ristik ja timut annawad hea saagi waid korraliku wäetuse ja hea seemne puhul. Et ka niidul ja karjamaal kaswawad heintaimed, nende hulgas muidugi ka ristik ja timut wajawad kõrge saagi andmiseks wäetamist ja hoolitsemist, selleSt ei taheta kuidagi aru saada.

Öieti on meie praegune niidu- ja karjamaa kasutamise wiis maa raiskamine. Looduslikku karjamaad kulub suwe jooksul looma kohta mitu hektaari, kuna kultuur-karjamaast piisab 0,4—0,6 hektaarist. Samuti metsikut niitu olgu pindalalt wäga palju, et rahuldada karja talwist heinatarwet. Kultuurkarjamaa ja -niit annawad mitu korda wähemalt pindalalt sama saagi, pealegi on see saak ka loomale palju suupärasem. Nii saaksime wähematel pindaladel karja palju paremini sööta ja ülejäänud wabanenud maal wõiksime kas wõi metsa kaswatada.

Käimasolewa uudismaade-harimisega tehakse küll tõhusat tööd looduslikkude maade wiljakamaks muutmiseks ja on isegi talusid, kus juba kõik maa on haritud. Kuid ringi liikudes näeb siiski alles wäga wähe kultuur-niite ja -karjamaid. Kui tahame olla piimakarja kaswataja maa, siis peab küll kultuur-rohumaid, neid kõrgetoodangulise piimakarja pidamiseks hädawajalisemaid kultuure, rohkem olema.

On loomulik, et ühe aastaga ei jõua keegi kultuur-rohumaid wajalises ulatuses rajada. Wõttes aga kultuuri alla waid 1/2—1 ha aastas, selleSt peab üle saama. Ükskord peab ometi maad wõtma arusaamine, et niitudel ja karjamaadel kaswawate heintaimede eest tuleb samuti hoolitseda kui taimede eest põllul. Nüüd sügisefel wabamal ajal peaks iga karjapidaja selle peale mõtlema ja püüdma neid töid, milliseid praegu on wõimalik rohumaade parandamiseks teha, ka jõudumööda läbi wiia.

H. S.

21 peaga kapsas Soosaares.

Soosaare wallas Käspre Maimre talus Wiljandimaal, leiti haruldane kapsas, mis koosnes terwelt 21 peast. Pead olid kõik ruskasuurused ja täiesti loomulikud. kuid maispeataolisELt kinnitatud kapsa juurewarre külge, iga pea warjatud suure lehega. äNii näis kapsapea waid suure, kahara peana, ja ei wõidud aimatagi, et lehtede all on warjus 21 iseseiswat pead.

Pärnumaale jääb talweks 120 poolakat.

Suurem jagu poola põllutööliSt, kes olid Pärnumaal suwel suwilisteks, läks käesolewa kuu algul kodumaale tagasi. Talweks jäi Pärnumaale 120 poolakat. Enamus neid jõ[illegible] endiste peremeeste juurde, kuid osa registreeriti ka uutesse teenistuskohtadesse.

Suwel oli Pärnumaal üldse poolakaid üle 550.

Koolilõpilaste juurviljakasvatamise wõistlus lõppes.

Wõitjaile jagati 160 auhinda.

Möödunud kewadel Harjumaa koolinõukogu ja maakonna maatulunduse konsulendi algatusel korraldatud alg- ja täienduskoolide wahelise juurwiljakaswatamise wõistluse tulemused selgusid neil päewil. Nagu tulemustest nähtub, oli seekordne huwi koolinoorte seas wõistluse wastu, mis toimus mõneaastase waheaja järele, wäga suur ja wõistlusest wõttis osa 62 kooli Harjumaalt umbes 850 õpilasega. Noored tegelesid wõistlusega wäga aktiiwselt.

Nagu kohalike konsulentide poolt maakonna konsulendile saadetud andmed kõnelewad, on wõistlustööde hindamisel kõigis Harjumaa konwentides tunnistatud esimese auhinna wäärilisteks 60 wõistleja tööd, kuna teise ja kolmanda auhinna wäärilisteks tunnistati umbes 100 wõistleja tööd. Seega jagatakse äsja lõppenud wõistlusel Harjumaa koolinoortele wälja üldse 160 auhinda.

Võnnus peeti põllumajanduspäeva.

Tartumaal Wõnnu põllumeeste seltsi korraldusel peeti pühapäewal Lõokese seltsimajas kihelkondlikku põllumeestepäewa. Kõnelesid Põllutöökoja põllumajanduse tehnilise talituse juhataja ins. Werret põllumajanduse mehhaniseerimisest ja rattionaliseerimisest, põllumajanduse talituse juhataja agr. Erenurm — hobusekaswatusest ning kohalik maatulunduskonsulent agr. Põderfoo — maawiljakuse tõstmise wajadusest.

Saal oli rahwast täis ja kõnesid kuulati huwiga.

Kolm pidulikku tähtpäeva Kodijärwel.

Kodijärwe wallas, Tartumaal, peeti pühapäewal kolmekordselt pidustusi: kaitseliidu kompanii tähistas oma 20 a. kestwuspäewa, Pikkfaare seltsimaja oma 10 a. ja Unipüha põllumeeste selts — 15. aastapäewa.

Peeti kooswiibimine ja pidustusi.

Näpunäited loomade kehasoojuse mõõtmiseks.

Näpunäiteid loomade kehasoojuse mõõtmiseks.

Loomade seesmine soojus on üheks wäga tähtsaks tegurtks nende terwisliku seisukorra kindlaksmääramisel. Terwete loomade juures püsib see kindlates piirides, olenemata looma ümbritsewast wälisõhu temperatuurist. Igal loomal on wõime ise reguleerida oma seesmist kehasoojust, soojuse tekitamisega ja selle äraandmisega. Nii näit. talwel, kui wälistemperatuur on madal, saab loom soojust tekitada liikumisega, tööga, rohkema sööda tarwitamisega jne., kuna suwel, kui wälistemperatuur kõrge, annab loom liigse soojuse ära higistamise teel.

Allpool meie tähtsamate koduloomade normaal kehasoojused:

Hobusel 37,5—38,2°, noorhobustel 38,5—39,5°, weisel 37,5—39,5°, lambal 38,5—40,0°, kitsel 38,5—40,0°, seal 38,0—40,0°, koeral 37,5—39,0°, kassil 38,0—39,5°, kanal 40,5—42,0°, hanel 40,0—41,0°, pardil 41,0—43,0°, kodujänesel 40,0—41,5°.

Nagu ülaltoodud tabelist näha, on ükskute loomaliikide seesmine kehasoojus wõrdlemisi kõikuw. See kõikumine sünnib aga kindlates piirides ja on niisugune, et nooremat ja wäiksemat loomadel on alati seesmine kehasoojus weidi kõrgem kui wanematel ja suurematel. Peale wanuse ja suuruse on mõõduandwad weel mõned füsioloogilised asjaolud, mis ühe ja sama looma juures tawaliselt pisut kõrgemat kehasoojust tingiwad, nagu kiire liikumine, pingutaw töö, kõhu täissöömine, tiinus jne., wastupidiselt aga alatoitlus, tööta olek jne. põhjustawad weidi madalamat kehasoojust, kuid kõikumine jääb ikka tabelis näidatud piiridesse.

Normist kaldub aga kõrwale koduloomade kehasoojus mitmesuguste nakkushaiguste kui ka üldiselt rasketujuliste ja palawikuga kulgewate haiguste puhul. Palawikuks tuleb lugeda, kui seesmine kehasoojus on tõusnud 0,5°—5,0° C. wõrra harilikust kõrgemale, mis omane teatud loomaliigile. Näit.: sea seesmine kehasoojus kõigub terwel loomal 38—40,0° C., kuid kui see on juba tõusnud 40,5° C. wõi 41,0° C., siis on juba tegemist palawikuga ja see näitab, et loomal on mingisugune haigus.

Loomade kehasoojust mõõdetakse pärasoolest ehk tupest selleks otstarbeks walmistatud, n. n. Celsiuse „maksimaal" termomeetriga. See erineb harilikust soojamõõtjast oma kujult (pulgatoaline kuju) ja kraadide jaotuselt, sel on kraadid +34° C kuni +44°, mis omakorda jaotatud kümnendik-kriipsudega. Peale selle on sel termomeetril omadus, et elawhõbeda tulp jääb püsima sellele kõrgusele, millele see tõusis kehasoojuse mõõtmisel. Loomade kehasoojuse mõõtmiseks tarwitataw soojamõõtja on soowitaw warustada nööriga ja näpitsaga (pesupulgaga), et oleks wõimaliks seda loomale saba külge kinnitada, ning et see ei puruneks juhul, kui wälja kukub pärasoolest. Enne looma kraadimist elawhõbeda tulp alla lüüa, siis soojamõõtja libedaks teha mõne õliga, searaswaga wõi waseliiniga ja wiia keerutawate liigutustega loomale pärasoolde wõi tuppe. Järsku soojamõõtjat pärasoolde tõugates wõib läbi torgata pärasoole seina wõi termomeeter ise puruneb, wigastades oma kildudega pärasoolt, mis tihti wõib saada loomale saatuslikuks. Soojamõõtja tuleb jätta pärasoolde wähemalt 10 minutiks.

Ükskute loomade juures tuleb kraadimisel hoida ka iseennast, näit. hobuste juures tuleb lasta tingimata üks esimestest jalgadest üles wõtta, et ta tagant üles lüüa ei saa. Soojamõõtja pärasoolde asetamisel on soowitaw seista alati loomal wasakul küljel, kuna juures ta siis wasaku käega looma saba kõrwale tõstab paremale küljele ja oma parema käega siis soojamõõtja pärasoolde asetab. Selliselt talitades on inimene kaitstud looma jalalöökide eest ja hõlpus on ka kraadimist toimetada.

Loodusõnnetuste wastu kindlustamine põllumajanduses sundusliikuks.

Tartu põllumeeste konwendi wiimasel istungil tuli pikemalt arutusele loodusõnnetuste wastu kindlustamine põllumajanduses. Üksmeelselt tunnistati tarwilikuks üleriikliku sundusliku loodusõnnetuste wastu kindlustamise läbiwiimine.

Jõusõstade küsimuses awaldati soowi, et jõusõõdad toimetataks waremalt müügile, kuna seni on tulnud ette korduwalt hilinemisi.

Maa-apteekide lahtioleku asjus soowiti, et apteegid olekSid awatud iga päew. Wähemalt teatud tundide ajal.

Tartu linnawalitsuse poole otsustati pöörduda palwega, et Tartu-Wiljandi maantee seataks korda linna piirides.

Nagu konwendi wastawast aruandest selgus, on tänawu konwendi piirkonnas üles haritud 135 ha uudismaad.

Mööbli wärwi uuendamine.

Wahatatud mööbelesemete uuendamisel millede wärw on hoidunud alal, kuid läige on tuhmunud ja selletõttu mööbel omandanud ebameeldiwa wälimuse, siis tuleb kõigepealt pesta maha järelejäänud läikekord, see täh. laki-polituuri segu. Selleks wõtta 500 gr. 30% ammoniaaki (nuuskpiiritust) ja 500 gr. denatureeritud piiritust, segada hästi segamini ja selle seguga pesta mööbelese tublisti üle; pesemise juures wõib kasutada pesuharja hea tagajärjega. Peale pesemist nühkida ese lapiga üle, et see omaks ühetasase wärwitooni, ja lasta kuiwada. Peale seda wahatada ese üle wahaga, mis walmistatakse järgmiselt: wõtta 150 gr. harilikku meewaha, lõigata see wäikesteks tükideks ja asetada nõuga tulele. Kui waha on sulanud, wõtta nõu tulelt (tingimata tulelt ära wõtta, sest tulel plahwatab tärpentin kergesti põlema), walada sulawahale 1 kg. puhastamata tärpentini hulka ja segada waha tärpentiniga hästi läbi. Waha lasta jahtuda ja see siis määrida õhukeselt mööbelesemele. Wahal lasta kuiwada 12 tundi ja siis nühkida läikima willase lapiga. Saadud pind on küll ilus, kuid mitte kindel. Kindla pinna saamiseks tuleb wahatatud pind üle tõmmata järgmise seguga: Wõetakse 100 gr. piirituslakki ja 100 gr. polituuri, segatakse hästi segamini ja see segu kantakse pinnale kas pehme lakkimispintsliga wõi wattiropiga. Kui soowitakse täiesti weekindlat pinda, siis tuleb katta nitrotselluloslakiga. Kui aga on ka wärw kulunud, siis tuleb mööbelese uuesti peitsida. Kõigepealt tuleb pesta ära wana läige ja endine wärwikord. Selleks sulatada 150 gr. seebikiwi 1 liitris wees. See segu tuleb kanda pinnale taimekiududest walmistatud pintsliga (seebikiwi sööb jõhwist wõi harjastest pintsli ära) ja nühkida pesuharjaga seebikiwilahuga niisutatud pinda nii kaua, kuni tuleb nähtawale puhas puu. Kui wana wärw on pestud täielikult maha, siis tuleb hoolikalt pesta seebikiwilahus esemelt tulise weega. Tamme-, pähkli- ja mahagonipuust esemed omandawad seebikiwilahusega pestes pruuni tooni. Selle kõrwaldamiseks tuleb pesta ese weel oksaalhappe seguga. 100 gr. oksaalhapet sulatatakse 1 liitris wees ja sellega pesta pruunikstõmbunud mööbelesest seni, kuni pruun toon on täiesti kadunud. Oksaalhape tuleb jälle pesta tulise puhta weega esemelt, lasta kuiwada ja lihwida peenikese klaaspaberiga hästi siledaks. Peale seda peitsida ese soowitawas toonis üle. Peitse on wõimalik osta tgas soowitawas toonis rohukaupluSest. Peale peitsimist tuleb eset wahatada ja lakkida ülalkirjeldatud wiisil.

Õliwärwiga wõi emaillakiga kaetud esemeid tuleb wärwida wõi emaillida teatawa aja möödumisel uuesti. Warem õliwärwiga wärwitud wõi wahatatud esemeid tuleb puhastada esiteks tolmust ja mustusest ning siis kraapida maha lahtine wärwikord, selleks tarwitada pahtlit (kittimislabidat) wõi kraapraudu ja siis nühkida õige jämeda liiwa- wõi klaaspaberiga tasaseks, kuna wahatatud pind tuleb wastuoksa nühkida krobedaks jämeda lihwimispaberiga pikuti puud mööda, sest õliwärw ei liitu siledа wahase pinnaga. Kui mööbelese on wana ja juba mitu korda õliwärwiga wärwitud, ja on tarwidus eemaldada wana lõhenenud ja konarlikku wärwikorda, siis on seda kõige lihtsam teha seebikiwilahusega. Wõtta 150 grammi seebikiwi 1 liitrt wee kohta, selle seguga tõmmata wärwikord üle ja siis lükata pahtliga maha. Seebikiwilahusega tuleb ettewaatlikult toimida, et ta ei satuks kätele ega rõiwastele, peale määrida tuleks taimekiududest pintsliga ja nühkida pesuharjaga. Kui wana wärwikord on kõrwaldatud, siis seebikiwilahus tuleb pesta esemelt tulise weega hästi wälja. Peale seda lasta ese ära kuiwada ja siis siledа lihwimispaberiga. Ka on müügil mitmesuguseid wana wärwi mahawõtmise wedelikke. Kui tähendatud eeltööd tehtud, siis tuleb tõmmata terwe wärwitawa eseme pind poolwärnitsaga üle, s. o. fruntida ja siis wärwida soowitawa wärwiga.

Eksportiks on waja enam sigu.

Seakasvatajad hoolitsegu sigade väljanuumamise eest.

Seakaswatajate poolt saadetakse eksporttapamajadesse wiimasel ajal rohkesti sigu, mis ei kõlba eksportiks ei elussigadena ega ümbertöötatult peekonina. Selle tagajärjel on eksporttapamajad sunnitud eksportiks mittekõlblikke sigu turustama siseturul liiga suures ulatuses. Kuna aga siseturumaht on wäga piiratud, on nende sigade hind langenud madalale tasemele, mis riiwab waluksalt seakaswatajate elulisi huwe, sest eksporttapamajadel puudub wõimalus siseturule langenud sigade eest maksta kõrgemat hinda kui siseturul nende eest saadud. Samal ajal oleks aga wõimalik eksportida weel enam sigu kui need ainult wastaksid eksportsigade nõuetele.

Peekonsea tüübi nõuded on kõigil seakaswatajail juba teada, kuid elussigade nõuded eksportiks ei näi seakaswatajatele weel olewat küllalt selged. Walitseb arwamine seakaswatajate hulgas, et kui siga wastab soowitawa kaalu rühmale, ta seega juba ka kõlbab eksportiks. Kuid kahjuks see ei ole nii. sest wälisturu nõuded eksportsigade kohta on wäga waljud.

Eksportsigadelt nõutakse, **et need olekSid eranditult täiesti terwed, tugewate jalgadega ja hästi nuumatud. Eksportiks ei kõlba poeginud emised, kuldid, siisekuldid, hilja kastreeritud kuldid, lahjad sead ja nõrga kehachitusega ja nõrkade jalgadega, ja üldiselt puudulikult wäljanuumatud sead.**

Eksportist wälja praagitud sigade hind on juba 30—40 protS. madalam eksporthinnast, mida tuleb seakaswatajatel silmas pidada.

Eelpoolt oodud asjaolusid arwesse wõttes tuleb kõigil seakaswatajail hoiduda mittekohaste sigade saatmisest eksporttapamajadesse, sest aga sigade wäljanuumamiseks on küllalt, kuna elussigade eksport on ka tulewaks aastaks kindlustatud ja kestab katkestamata.

Juhul, kui niisuguseid eksportiks mittekõlblikke sigu siiski müügile saadetakse, tuleb need paratamatult tappa ja eksporttapamajad on sunnitud neid turustama siseturul madalate hindadega.

Välisminister K. Selter avas

Rakvere uue gümnaasiumi hoone.

Rakvere gümnaasiumihoone pühitsemisaktus.

Esireas vasakult Rakvere linnapea H. Aviksoo, välisminister K. Selter, gümnaasiumi direktor H. Jänes ja pr. Selter.

Pühapäewal, 27. now. kell 12 päewal toimus Rakweres uue gümnaasiumihoone pidulik awamine, mispuhuks Tallinnast saabusid kohale välisminister K. Selter, kooliwalitsuse direktor W. Alttoa, pr. Selter. Koolihoone oli lipuehtes. Aktusekülalised täitsid awara saali wiimase wõimaluseni. Peale ülalnimetatute wõtsid awatalitusest osa maawanem K. Pajos, linnapea H. Awikson, ahimaawanem E. Raatma, koolideinspektorid H. Linsi, Meos, Tapa linnawanem Maidre, Kunda linnawanem K. Otu j. t.

Waimulik pühitsemine toimus luteri usu kombe kohaselt õp. A. Abeli ja õige usu kombe järele preester A. Leetsi poolt. Awasõna ja ülewaate koolimaja saamisest andis linnapea H. Awikson. Ühtlasi tegi linnapea teatawaks, et kunstnik Wihwelin on annetanud koolile President K. Pätsi maali.

Välisminister K. Selter tõi koolile terwitusi Wabariigi Presidendilt ja Wabariigi Walitsuselt. Minister ulatas, terwituskõne lõpetades, koolijuhatajale uue koolihoone wõtmed.

Witru maawanem K. Pajos andis üle 5000-kr. toetuse maawalitsuse poolt koolihoone sisustamiseks. Wilistlaskogu annetas koolimaja sisustamiseks Uutmanni maali, kuna lastewanemate komitee kinkis koolile pianiino.

Pidulikult aktuselt otsustati saata terwitustelegrammid Wabariigi Presidendile ja haridusministrile. Peale aktust tutwustati külalistele uue koolimaja ruume. Färgnes kutsutud külalistele ühiseine. Minister K. Selterile anti siin tänutäheks üle album, mis sisaldas pilte gümnaasiumi tegewusest ja hoonest.

Lastevanemate koosolek Paides.

Pühapäewal peeti Paide gümn., progümn. ja kaubanduskooli laste wanemate koosolek, millist juhatas J. Tootsi, protokollis R. Aarma. Referaatide osas prl. E. Kalja waatles kaswatust sõnakuulmisele, Th. Andersson esitas ettekande „Kooli wõimlemisest", kuna pr. W. Kaljo kõneles „Opilaste kodune töö korraldamisest ja wabaaja weetmisest". Kõik ettekanded olid sisukad ja pälwisid tõsist tähelepanu.

Järgmisena koolijuhataja A. Härma esitas wanemate komitee tegewus- ja kassaaruande, mis wõeti wastu. Peale lastewanemate komitee walimist awaldati koosoleku poolt koolijuhatajale ja õpetajaskonnale tänu seni tehtud tubli töö eest.

Metsades käib raietöö.

Töölisi on saadud peamiselt kohapealt.

Oktoobrikuus algas kõigis Järwamaa metskondades a.-s. „Eesti Metsatööstuse" raielankides metsa ülestöötamine. Kuna ülestöötamist tahetakse wõrdlemisi kiiresti lõpule wiia, siis jelletõttu töö on kõigis metskondades wõrdlemisi intensiiwne.

Edukalt arenewad praegu raietööd Huuksi metskonnas, kus praegu töötab iga päew peagu 100 töölist. Raiumine loodetakse lõpule wiia jõuluks. Töölistest on suurem enamus kohapealseid, ainult 10 meest on Tartust, kelledele wõimaldatud metskonna poolt tasuta korter.

Hästi arenewad tööd ka Rawa metskonnas, kus juba raienormist täidetud 50% ja jõuluks samuti loota raietööde lõpule jõudmist.

Kuna Rawal leidub kohapeal küllaldaselt töölisi, siis tööbörside poole nende saamiseks ei ole pöördutud.

Kolus ja Kärus kui naabermetskondades on raietööd edenenud hästi ja mõlemas metskonnas loodetakse jõuluks wähemalt 70% raienormist täita. Töölisi on osa ka kaugemalt, peamiselt Türilt.

Halwem on olukord Purdi ja Wäätsa metskondades, kus terawasti annab tunda tööliste puudus. Mõlemas metskonnas on praegu metsatöödel küll üle 50 töölise, kuid raietööde normaalseks edenemiseks peaks tööliste arw olema wähemalt 100.

Üldiselt püütakse metskondades läbi ajada peamiselt kohalike töölistega, kes enamuses wilunud töödes, samuti ei ole nendega korterimuresid ega ole ka tööriistade muretsemiseks waja samme astuda.

Prof. Uluots kõneles Amblas.

Rahvamurd pühapäevasel lõikuspeol. — Meie suuremaid tulevikuülesandeid.

Ambla tuletõrje seltsimajas toimus pühapäewal kohalike seltskondlike organisatsioonide korraldusel lõikuspüha aktus, kus õnnistati ühtlasi ka Jsamaaliidu Ambla ja Jäneda osakonna lipud. Lõikuspühal esines kõnega Riigiwolikogu esimees prof. J. Uluots, mis omakorda tõhustas päewa tähtsust. Osawõtt kujunes lõikuspühast wäga suureks, — koos oli üle 500 inimese.

Riigiwolikogu esimehe prof. J. Uluotsa saabumist kell 14.15 tähistati terwitusmarsiga ning püstitõusmisega. Otsekohe algas waimulik talitus, mille pidas Ambla kog. õpetaja H. Annast, kes ühtlasi õnnistas ka Jsamaaliidu Ambla ja Jäneda osakonna lipu. Waimulikul talitusel laulis Ambla meeskoor. Lõikuspüha awas Riigiwolikogu liige dr. agr. A. Miljan, käsitades oma lühisõnalises awakõnes lõikuspühade mõtet. Järgnes hümn, mille järele sõna sai aktusekõneks Riigiwolikogu esimees prof. J. Uluots.

Prof. J. Uluots oma wäga hoogsas ja ladusas kõnes peatus lõikuspüha mõtte juures ja märkis, et iga põllumees peab tegema oma talus kokkuwõtteid ja hinnanguid. Samuti peab seda tegema aga meie suurimas talus — riigis. Seejärele kõneleja waatles põhiseaduse sündi ja sellele järgnenud wastawate oraanite loomist. Suur töö on tehtud ja see töö on õnnestunud, märkis kõneleja, asudes seejärele waatlema tulewiküülesandeid. Pikemalt peatus ta 4 punkti juures. Neist esimene on rahwa jõukus, mis peab kaswama üldiselt. Meil ei puudu selleks teed ega wõimalused. Teiseks peab kaswama rahwa arw ja üldine haridustase, kusjuures ka tulewikus tuleb kindlasti asetada pearõhk kutseharidusele. Wõidakse ju ütelda, et meie kutseharidusliku ala korraldamine ei ole seni andnud igakord kõige paremaid tulemusi. Tuletagem aga ka meelde seejuures kas wõi näiteks meie kangelt üle 100-aastast algkooli. Selle 100 aasta jooksul on korduwalt katsetatud ja meie ei wõi silmapilguki kõige kindlamalt ütelda, et kõik oleks igal pool kõige parem. Mis siis rääkida katsetustest kutsehariduse kui üpris noorema juures. Katsetamine siin on loomulik. Kolmandaks waatles kõneleja relwastumise küsimust ja erapooletust, tunnes seejuures wäga huwitawaid näiteid ja juhtides ühtlasi tähelepanu 4-dale punktile — rahwa seesmisele ingewusele, mis aitab meid munta wõitmatuks.

Kõnele järgnes jällegi laul meeskoorilt ja J. Petteri lõppsõna, kes palus wiia kõikide kokkutulnute ja Ambla rahwa nimel parimad terwitused Wabariigi Presidendile. Aktus lõppes ühislauluga „Eesti lipp" kell 16.45. Järgnes meelevulkas kooswibimine ühises lõikuslaual.

„Noh, see on ju täpselt weerand tundi pärast kokkupõrget minuga! Ja edasi?"

„On weel küllalt jälgi ta edasisest käikudest. Ta laskis juhil end sõidutada Suttonisse. Kuid ta ei läinud majja, või wähemalt keegi ei kuulnud ta saabumist. Kuid põhjus, miks ta sinna läks, on täiesti ilmne. Täna hommikul oli lennukuuri uks pärani lahti ja Wellingtoni lennuk kadunud."

„Sobib jälle sellega, mis ta mainis kirjas," tähendas Victor. „Ta on maalt lahkunud."

„Kui ta lahkus, on mu teooria wäär. Wean kihla, et ta wiibib praegu weel Inglismaal ja ainult mõne miili kaugusel Londonist. Kuulsin just äsja wanemalt Wellingtonilt, et Paul sai eile õhtul kell kolmweerand üheksa telegrammi. Paul ei öelnud, mida telegramm sisaldas ja kes selle saatis, kuid ta lahkus warsti kodunt. Mulle tekitab peawalu asjaolu, et kuigi lennuk oli ära, polnud ükski majaelanikest kuulnud mootori mürinat. Kuidas tunned end nüüd?" lõpetas ta järsult.

„Hästi."

„Tore. Wõib-olla soowid minuga kaasa tulla Wellingtonide korterisse? Tahaksin selgitada lennuki waikset kadumist. Arwan teadwat selle põhjust."

„Mulle näib see ka selge. Wellington kasutas lennukit maalt lahkumiseks. Tõigad kõnelewad ju ise enda eest! Meil on kiri, taskurätt ja autojuhi tunnistus. Ma pole lennuki kadumisest põrmugi üllatatud, kuigi tundub imelik, et keegi ei kuulnud lennuki lahkumist."

„Olen rõõmus, et tunnistad seda," wastas Strong kuiwalt. „Kuid nüüd jäta targutamine. Kui tahad tulla ühes, saadan sulle politseiauto järele."

„Hüwa. Kuid ma jään ikkagi arwamisele, et sul küllalt tõendusi Wellingtoni wastu ja pole wajagi teada, kuidas lennuk eemaldati."

„Wastupidi," kõlas Strongi ootamatu wastus, „— mul pole mingeid tõendusi Wellingtoni wastu. Kuid loodan, et ta langeb niigi lõksu."

Ühendus oli katkenud, enne kui Victor jõudis toibuda hämmastusest.

Ta ootas hotelli ees politseiauto saabumist. Siis sõideti Scotland Yardist läbi, wõeti Strong peale ja kihutati edasi Suttonisse. Victori pärimisest hoolimata ei seletanud Strong lähemalt, mida ta oli mõtelnud wiimase märkusega telefonis.

„Parem on oodata kui petta," tsiteeris Strong. „Kui sa mind rahule ei jäta, pean su waigistamiseks wälja mõtlema mingi wale. Ole nüüd kena poiss, Vic, ja oota kannatlikult."

Edgar Wellington oli nende saabumisel kodus. Nähtawasti oli ta oodanud Strongi, sest ta terwitas teda üllatuseta, kuigi pisut kõrgilt. Wälimuselt sarnles ta mitmeti oma wanema posaga. Tal oli samasugune kitsas suu ja sügawalasetsewad silmad. Self-made mehena, kelle sissetulek ulatus wiiekohalisele arwule, polnud ta pime oma tähtsuse suhtes.

„Kahjuks ei mõista ma, miks politsei otsitab sellist huwi mu poja wastu," ütles ta pärast Raiefieldi esitlemist. „Wõiks peagu kujutleda, et ta sooritanud mingi roima."

Mõte näis lõbustawat Strongi. Naeruwine libises tal üle näo, kui ta raputas pead.

tapnud Fergus Reevesi, Brian Sheppardi ja Juan Casado, kerkis kurjakuulutawalt.

Oma asukohast wõis mees Victorit näha päris selgesti. Victori kukal moodustas hea märklaua. Kuid just sel hetkel, millal ta wajutas päästikule, ütles imelik waist Victorile, kuidas teda oli petetud. Wälgukiirusel pöördus ta ja kuul lendas tast juuksekarwa kauguselt mööda.

Ehmunud lasust ja lähedalseiswast kõrgest kogust, ei taibanud Victor kohe kasutada oma rewolwrit. Kui ta seda tegi oli juba hilja. Ta nägi tulejuga. Kõlas pauk ja pöörane walu lõhestas ta pea. Siis laskus ta üle läbitungimatu pimedus.

26. peatükk.

Raiefieldile näis, nagu kerkiks ta tumedast, põhjatust meresügawusest pinnale. See kummaline tunne kestis tükk aega, kuni ta hakkas aistima walu, mis näris ta peas.

Diates awas ta silmad. Kuid möödus enne minuteid, kuni talle meenus juhtunu. Nähtawasti lebas ta ikka weel seal, kuhu oli langenud. Ta kohal sahises tume lehestik, millest läbi wilkus weidi heledamat taewast.

Pead pöörates märkas ta, et oli teadwusetult lebanud mitu tundi.

Ulpitudes küünarnukile puudutas ta teise käega ettewaatlikult pead. Warjud olid maapinnalt kadunud ja taewaweerel kerkis koidupuna. Kuigi sõrmede alla ei jäänud muud, kui tarretanud weri, teadis ta, et laubal asub sügaw haaw. Kuul, tähendab, ei tunginud pealusse — muidu poleks ta elus.

Aeglaselt ja suurte pingutustega ajas ta ennast püsti. Kuid kohe tuikus ta wastu puud, mille all ta oli lebanud. Ta haaras tüwe ümbert ja sulges silmad. Taewas, milline nõrkus teda waldas!

Kui ta end jälle suutis liigutada, tõmbas ta käeseljaga üle põskede ja silmitses siis üllatunult kätt. See oli jäänud täiesti puhtaks. Tähendab, ta nägu polnudki nii kohutawalt werega määrdunud, nagu ta oli kujutlenud! Weri oli laubalt tilkunud ainult juustesse.

Ta kübar wedeles paar sammu eemal. Ta kummardus ja asetas selle wärisedes pähe. Kuigi liigutus tekitas talle pöörast walu, teadis ta, et haaw oli nüüd täiesti warjatud. Kuidagi peab ta pääsema tagasi oma ruumidesse ja tal polnud mingit lusti äratada mõne politseiniku või uudishimuliku tähelepanu, kes talle asetaks wastikuid küsimusi.

Tundes end nüüd hoopis tugewamana, astus ta puu alt wälja ja silmitses kohta, kus Wellington oli seisnud talle sihtides. Midagi walget wedeles murul. See wõis olla tükk paberit või — jah, see oli taskurätt, nagu ta märkas lähemale komberdades. Ta tõstis räti üles ja silmitses seda teraselt. Akki löid ta silmad särama. Räti nurka olid pesukindla tindiga märgitud wäikesed tähed P. W.

Siin oli kindel tõendus, et mees, kes oli tahtnud teda mõrwata, oli Paul Wellington. Taskuräti kaotamine polnud ime, sest Wellington kandis rätti manseti sees. Viktor mäletas, et ta St. John's Woodis oli ka näinud Wellingtoni taskuräti nurka käisest paistwat.

Soomusrongi rügemendi 20. aastapäeval

õnnitleme vapraid soomusronglasi, kes võidurikaste lahingutega rajasid alussamba meie vabale kodumaale, ja soovime soomusrongi rügemendi praegusele koosseisule püsivat õnne ja edu nende ettevõtteis.

Sügava tänutundega mälestame neid kangelaslikke soomusronglasi, kes võitluses meie vabaduse eest tõid ohvriks oma elu.

Võru linnavalitsus.

Raamatu- ja kirjutustarveteäri
Paul Erna
Tapal, Jaama 3.

A. Palmiste
pagari- ja kondiitriäri
Tapal, Lai 7.

Mehaaniline puutööstus ja saeveski
„Puumass"
Tapal, Vabriku 4.

Albu Piimaühing.

Koloniaal-, peenvilnade-, veini- ja õllekaupius
E. ja H. Jõgiaru
Tapal, Jaama 10.

A. Vellenurme juuksetööstus.
Tapal, Jaama 6.

Lihakauplus ja vorstitööstus
„Centraal"
Tapal, Jama 1.

Köögi tsementpõrandast.

Wastuseks lugejale nr. 16.783. Köögile tsementpõrand tehke järgmiselt. Alla pange 15 sm paksune kiht kiwiklibuslikku wõi jämedat kruusa, selle peale 12—15 sm. puitbetooni, mis tehakse järgmiselt: 6 osa saepuru leotada lubjapiimaga, eraldi teha kuiw tsementsegu 1:5. Need kaks segu segada hästi segi ja asetada põrandale (kruusale) ja tampida kinni. Pealt rihtida, ning kohe asetada tsementsegu 1:3 4—5 sm paksuselt. Pealt lihwida. Hoida niiske 2—3 nädalat. Käidawast kohas panna pealiskihi segusse punast tsementi, mujale riputada seda wärskele pealispinnale ja kohe lihwida. Täpsemaid juhtnööre annab teile A.-ü. Tsementiwabrik „Port-Kunda" nõuandebüroo, (Walli 4—6, Tallinn).

Wastuseks lugejale nr. 8581. Saarel. Majawammi on raske häwitada. Aga hea tuulutamine ja kuiwa tsemendiga wõi kustutamata lubjaga katmine aitab ka. Aida betoonpõranda alla pange kiwiprügi wõi jämedat kruusa, et niiskus üles ei tõuseks. Põrand tehke segust 1:6, 8—10 sm paks. Käigud katke seguga 1:2 ja lihwige üle. Betoonpõrandast oli täpne kirjutis Inseneerikoja kuukirjas „Tehnika Kõigile" nr. 2 — 1937. a.

Betooniseinast.

Wastus lugejale nr. 9274, Sõrwest. Betoonõõneskiwest ainuüksi, ilma woodrita ja wahetäidiseta ei saa kuiwa ja sooja seina. Kuid wäga sooja ja kuiwa seina saate tsementkiwidest nopsa-süsteemis. Selle seina soojapidawuse kohta oli kirjutatud Inseneerikoja kuukirjas „Tehnika Kõigile".

Kaewutorudest.

Wastus lug. nr. 7245, Paidest. Kaewutorude worme teewad mitmed metallitööstused Tallinnas ja Tartus. Kaewutorude segu on 1:5. Et weel poleks tsemendi maitset, tohib sisse asetada waid hästi wanu (wähemalt 6-kuiisi) torusid.

Pistnud selle asitõenduse tasku, hakkas Victor otsima muid jälgi mõrwarist. Kuid ta ei leidnud midagi ja suundus Queen's Ride'i poole. Seal leidus wähem inimesi kui ta oli arwanud. Pilk kellale selgitas põhjuse — kell polnud weel wiis.

Wähe lootust oli Queen's Ride'is saada taksot, kuid kusagil kõrwaltänawal juhtus Victor õnneks leidma ühe. Warsti oli ta hotellis. Uksehoidja, kes ta sisse laskis, silmitses ehmunult ta kahwatut nägu ja tahtis ilmsesti midagi küsida, kuid Victor noogutas lühidalt ja sammus trepist üles. Esimene tegewus oli helistada Bob Strongile wiimase suureks meelepahaks, sest see oli juba teine öö, kus ta aeti unest.

„Pead ju mulle helistama just sellisel kellaajal?" urises ta helistaja nime kuuldes. „Ära pahanda, kulla sõber, aga mis siis lahti on?"

„Paul Wellington," oli lühike wastus. „Tabatud mõrwakatselt. Jõudsin praegu tagasi hotelli kaunis jubeda öö järel. Tule siia ja ma jutustan sulle kõik, Bob. Sa ei kahetse oma paaritunniist und, kui kuuled, mis mul pajatada."

„Olen kohe seal," wastas Strong ja katkestas ühenduse.

Uurinud lähemalt inetut haawa laubal weendus Victor, et see polnud kardetaw. Kuid ta tundis siiski suurt kergendust, kui arst, kelle ta telefoniteel tellis, kinnitas sama.

„Kuul on ainult puudutanud luud," ütles ta. „Mingit muret nähtawasti pole. Päranst korralikku puhkust tunnete end jälle hästi, ja ma soowitaksin teil paar päewa mitte millegi üle muretseda."

Ta sidus just haawa, kui Strong saabus. Sõbra murelik ilme sundis Victorit naeratama.

„Wõta istet, Bob, ja jälgi etendust. Unustasin sulle öelda, et sattusin ühele kuulile ette. Pole midagi tõsist."

Sama kinnitas Strongile ka arst, kes kuulda saades, et külaline Scotland Yardi wastutaw ametnik, loobus pärimast, kuidas õnnetus oli juhtunud. Kui side oli kinnitatud, ta lahkus.

„Mul soowitati minna woodisse," ütles Victor päranst arsti lahkumist. „Kuid enne tahan sulle jutustada, mis juhtus, Bob."

„Wellington püüdis, tähendab, tappa sind?"

Victor noogutas.

„Kardan, et ta praegu on juba wäljaspool Inglismaa piire. Enne kui seletan sulle üksikasju, loe parem anonüümkirja, mille sain eile õhtul." Ta tõmbas kirja taskust ja ulatas selle Strongile. „Pole kahtlust, et kirja saatis Wellington."

Kirja lugedes tekkis Strongi laubale sügaw korts.

„Ja ja läksid kohtamisele minult nõu küsimata," ütles ta ettewaatwalt. „Olekssin sulle öelnud, mis juhtub, Vic."

„Leidub terwe rida asju, mida ja oleks wõinud mulle öelda, kuid ja ei teinud seda. Kuidas pidin tulema su juurde, kui ja ei usalda mind?"

„Wõi nii," Bob noogutas aeglaselt peaga. „Niiwiisi ja mõtlesid. Mul on kaunis mõjuw põhjus waikimiseks, Vic, ja sellest pole midagi ühist auga, mida tooks loo lahendus. Põhjus puudutab kaudselt sind."

„Mind?" Victori kulmud kerkisid üllatusest.

„Jaa, kuid praegu ei saa ma sellest kõnelda. Pead mind uskuma niisama. Nüüd seleta, mida tead Wellingtonist."

Victor kehitas õlgu. Strong oli tema meelest ikka weel tarbetult salapärane, kuid öösel kogutud andmeid jonnakalt endale pidada, näis talle liialt lapsik.

„Hea küll. Enne kui heidad oma nooda wälja, wõid arwatawasti kasutada ka minu andmeid. Läksin kohtama Wellingtoniga, kuid tegin seda awasilmi. Ta äkiline müre Gaili päranst tundus mulle wäga imelik."

Victor jutustas lähemalt oma arutlusist ja kõneles siis juhtumist Barnes Commonis — kuidas Wellington oli ta tähelepanu kõrwale juhtides hiilinud talle selja taha.

„Kas arwad, et kuul tabas teda?" küsis Strong, kui Victor oli maininud laskmist.

„Ei, olen peagu kindel, et kuul läks mööda. Olin nii üllatatud teda nähes, et ma ei saanud korralikult sihtida, ja ta laskis kohe uuesti."

„Arwan, et oli liiga pime, et näha tolle mehe nägu?"

Victor noogutas.

„Nägin ainult, et ta oli pika kaswu ja tugewa kehaehitusega. Kindlasti Paul Wellington. Pealegi leidsin teadwusele ärganult selle." Ta ulatas leitud taskuräti Strongile. „See wedeles täpselt kohal, kus ta seisis. Räti nurgas näed ka nimetähti P. W."

„Jaa," lausus Bob mõtlikult rätti silmitsedes. „Kõik sobib. Näib, nagu oleks Wellington meie poolt otsitaw mees. Hea küll, Vic," lisas ta elawalt, „nüüd kähku woodisse! Kui meil õnnestub tabada Paul Wellingtoni, teatan sulle."

„Ma ei mõtlegi weel minna woodisse. Kõigepealt tahan korralikku einet. Ära imesta, kui helistan sulle hiljem uuesti. Olen ohwerdanud oma werd selle asja eest ja ma ei taha enam jääda kõrwale."

„Ära muretse," naeratas Bob. „Teatan sulle kindlasti."

Kell üksteist tundis Victor pöörast wäsimust. Kuulnud, et Wellingtoni pole weel tabatud, puges ta wastumeelselt woodisse.

Wäljas hämardus juba, kui ta ärkas. Wihane kauase magamise pärast, helistas ta kohe Scotland Yardi. Strong oli ikka weel seal ja wastas isiklikult helistamisele.

„Ei, me pole weel leidnud Wellingtoni, Vic. Ta on jäljetult kadunud. Wiimati oli teda nähtud eile õhtul kella ühekssa ajal. Siis lahkus ta Suttonist autoga. Kuid leidsime ühe autojuhi, kes wannub, et ta näinud hiljem meest, kelle wälimus wastab Wellingtoni kirjeldusele. Wõtsime ta loomulikult tunnistajana kaasa."

„Mis kellaajal see oli?"

„Umbes kell üksteist, Bond Streetil. Kuid pean tähendama, et mehe kohta, kes kawatses sooritada mõrwa, oli Wellington haruldaselt ettewaatamatu."

„Wõib-olla ta ei hoolinud sellepärast, et tal põgenemisplaanid olid kindlad."

„Hm, wõib-olla." Strongi häälest kõlas kahtlus. „Igatahes ta käskis autojuhil end sõidutada Barnes'i ja end oodata poole miili kaugusel kirjas mainitud kohast. Ta tuli taksosse tagasi kell pool üks."

Soomusrongi rügemendi 20. aastapäeval

õnnitleme vapraid soomusronglasi, kes võidurikaste lahingutega rajasid alussamba meie vabale kodumaale, ja soovime soomusrongi rügemendi praegusele koosseisule püsivat õnne ja edu nende ettevõtteis.

Sügava tänutundega mälestame neid kangelaslikke soomusronglasi, kes võitluses meie vabaduse eest tõid ohvriks oma elu.

Järva Maavalitsus

Tapa linnavalitsus

Paide linnavalitsus

Kuressaare linnavalitsus

Eesti omavalitsuste ja ühistegeliste asutiste kindlustus- a.s. „OMA".
Tartus, Riia tn. 35.

E.P.R. Imastu invaliidide kodu ja Tapa komitee.

J.Kaarma piimatööstus ja -kauplus.
Tapa, Ed. Vilde tän. 8.

Elva linnavalitsus.	**Ambla vallavalitsus.**
Albu vallavalitsus.	**Lehtse vallavalitsus.**

Ambla Piimaühing	**Tapa Eesti Noorsoo Kasvatuse selts.**	**Gustav Sooneste** Tapal, Pikk 12.

Tapa-Jakobi kogudus.	**Eesti ap.-õigeusu kiriku Tapa kogudus ja preester.**	**Rakke vallavalitsus.**
Ambla Ühispank ja Ambla valla ühisteg. kindlustuskassa.	**M. Mirovitz.** Tapa, Pikk 20	**Ambla Tarvitajate Ühisus.**
Lehtse-Kurge Kartuliühing.	**Türi Tarvitajate Ühisus** Türil.	**Järva Majanduse Ühisus** Paides.

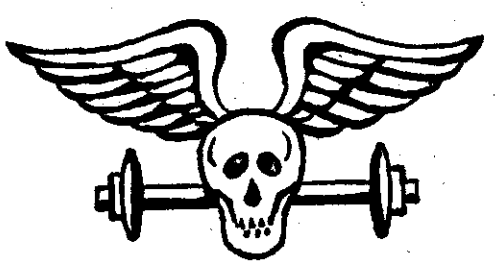

Soomusrongi rügemendi 20. aastapäeval

õnnitleme vapraid soomusronglasi, kes võidurikaste lahingutega rajasid alussamba meie vabale kodumaale, ja soovime soomusrongi rügemendi praegusele koosseisule püsivat õnne ja edu nende ettevõtteis.

Sügava tänutundega mälestame neid kangelaslikke soomusronglasi, kes võitluses meie vabaduse eest tõid ohvriks oma elu.

Tapa Ühispank.

Tapa Põllumeeste Ühispank.

Tapa Tarvitajate Ühisus.

Rohu-, värvi- ja tapeedikauplus
Riidevärvimise- ja viliditööstus
R. Mihkels F-ma „Ambos“
Tapa, Lai 7, tel. 32

Ed. Seidelberg
Tapa, Jaama 5.

O. Baumann
Vorstikauplus ja lihatööstus
Tapa, Pikk 5.

Raamatukauplus ja trükikoda
Hans Oja
Tapa, Pikk 17, tel. 83.

K-m. Paul Seidelberg, Tapal.
Lai 2, tel. 55.

Põhja Paberi ja Puupapi Vabrikute A-ü
Tapa rajooni esindaja
J. Talve

Tarvitajate Ühisus „Tarbija.“

Käravete Mõisapidajate Ühing
Joh. Rumberg ja Ko
Käravetel.

Ambla Kartuliühing.

Portselan- ja klaasnõudekauplus
H. Lõõnik
Tapa, Jaama 5, tel. 19.

Jalanõudekauplus
A. Jänes
Tapa, Jaama 6.

Georg Jvanov
Riidekauplus
Tapa, Pikk 18.

O-ü. „Esto-Muusika“
Tapa esindus
Tapa, Pikk 19, tel. 57.

O. Lasberg
Tapa, Pikk 19.

Tapa apteek
J. Pari.

J. Jvanov
Naha- ja segakauplus
Tapa, Pikk 18.

Aleksander Saks
Tehnikaäri
Tapa, Pikk 14.

Kellade, kuld- ja hõbeasjade kauplus
V. Schmidt.
Tapal.

Kino „Kalev“ Tapal.

Valmisriiete- ja pudukauplus
R. Hasan.
Rakvere, Tallinna 33.
Tapal, Pikk 14

A. Valsiner.
Mütsi- ja pudukauplus
Tapa, Pikk 12.

Joh. Reisa
Metallitööstus
Tapa, Ambla mnt. 7.

A. Pärn
Tapa autobusseliinide pidaja

Tapa jaama einelaud
G. Lius.

Raudteelaste Hoolekande
Ühingu
Tapa osakond

Tapa Linna Vabatahtlik
Tuletõrje Ühing.

Tapa Majaomanike Selts.

Soomusrongi rügemendi 20. aastapäeval

õnnitleme vapraid soomusronglasi, kes võidurikaste lahingutega rajasid alussamba meie vabale kodumaale, ja soovime soomusrongi rügemendi praegusele koosseisule püsivat õnne ja edu nende ettevõtteis.

Sügava tänutundega mälestame neid kangelaslikke soomusronglasi, kes võitluses meie vabaduse eest tõid ohvriks oma elu.

K. Kadak, Rakkes

Tamsalu lubjavabrik D. J. Limberg	**Ühistegelik kindlustusselts „Eesti“**
Oskar Simson, Paides	**Järva-Jaani Põllumeeste Konvent**
Väinjärve vallavalitsus	**Särevere vallavalitsus**
Koeru Piimaühing	**Türi Põllumeeste Konvent**
Koeru Põllumeeste Konvent	**Paide Põllumeeste Konvent**
Huuksi metskond	**Käru metskond**
Väätsa metskond	**Purdi metskond**
Kolu metskond	**Rava metskond**
A. Grünberg, Paides, „Saku“ õlleladu	**A. Seidelberg, Paides**
Villem Rakfeldt, Paides	**Kirna vallavalitsus**

Oma 20. aastapäeval mälestame kõikidel soomusrongidel langenu d Vabadussõjas

Soomusrongi rügement

Tsement on tähtsaim ehitusaine,

sest: ta tarvitamine on lihtne, »betooneshitised tulewad põlised, tulekindlad, ning — odawad. Pealegi tsement on kodumaa aine.

Tsement-betoonist ehitatakse edukalt:

Wundamente ja müüre, seinu (nopsa-, õõnes- ja massiiw-), treppe, korstnaid, katuseid tsementkiwidest ning randbetoonist jne. jne. jne. Puhaslauda, sigala- ja tallipõrandaid, silohoidjaid, küünasid, wirtsa- ja sõnnikuhoidjaid, weepaake ja piimajahuteid, kaewurakkeid, weetorusid jne. jne. jne. Kõiksugu hooneid, njulaid, sildu, teetrunpe, maanteid ja kõnniteid, aia- ja wärawapostе, paise ja tugimüüre jne. jne. jne.

A-s. Tsemendivabrik „Port-Kunda"

vabrik Kundas

Tahate odava hinnaga palju —

tellige endale

Järwa Teataja

sest **„Järva Teataja"** on ajaleht, millisega Järvamaal ei suuda ükski leht võistelda ei sisult ei hinnalt • Tutvuge **„Järva Teataja"** sisuga ja teie jääte **„Järva Teataja"** alaliseks sõbraks.

Tapa Ühispank

Tapa Tarvitajateühisuse majas Tapal, Esplanaadi 2, telef. 50.

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Panga juures asuvad:

Ühistegelik Kindlustusselts „Tapa" ja „Järva Teataja" Tapa abitalitus.

Järvamaa Ühispank

Paides, Pikk tn. 2; tel. 105

Võtab raha hoiule

jookswale hoiukassa ja tähtajalisele arwele, makstes kuni 5% aastas.

Annab laenu

mitmesugusel kujul ja kindlustusel. Toimetab kõiki muid pangatalitusi.
Panga liikmeiks on põllumehe-kinniswara-omanikud ja põllumajanduslikud ühisused.

Juhatus.

Nägus töö ja wastupidawad wärwid on krooninud

„AMBOS" riidevärvimisetööstuse

töid I auhindadega ja kindlustanud tööstusele töötarwitajate parima tunnustuse. Tellimiste täitmine kiire ja tööhinnad äärmiselt odawad. Kingitus töötoojaile alates 5-kroonise töö pealt.

„AMBOS" vilditööstuse

wildid ja tuhwlid on tugewad, soojad ja ilusad. Tellijaile walmistatakse wilt-jalanõusid nende oma poolt toodud lambawillast, mida kulub järgmiselt:

Meeste wiltideks	1,6 kg,	töötasu Kr.	2.50,
Naiste wiltideks	1.0 „	„ „	1.75,
Laste wiltideks	0,6 „	„ „	1.—1.50,
Toakingadeks	0,4 „	„ „	1.—1.25.

Wiltide ja nahastatud wiltide müük tööstuse laost „Ambos'i" rohukauplusеs.

Uued moodsad tapeedid, alates 18 senti rull, jõudsid kohale.

TAPAL, LAI 7, TELEFON 32

R. Mihkels.

Maitsvaid jõulupränikuid

ostate soodsaimalt

K. Adamson'i pagariärist

Tapal, Pikk tän. 7, telefon 15.

Müük suurel ja wäikesel arwul.

Jällemüüjatele tulusad protsendid.

Kleidid — kuned — plussid ja pesu ostate kõige soodsamini

valmiskleidi- ja -pesuärist

Tapal, Pikk tän. 17.
Tallinnas, U.-Kalamaja 11.

A. Pihlik.

KINO „KALEV" TAPAL 29. XI—1. XII

Sügaw, kaasakiskuw eludraama

Anna Favetti

Muinasjutuliselt ilusad maastikud. Film täis sügawaid hingelisi elamusi.

II Huvitav lisa.

Seansside algus: äripäewal kell 20, neljapäewal, 1. XII kell 19.

Tapa linna detsembrikuu laat

peetakse ära

laupäeval, 3. dets.

Tapa linnavalitsus.

Soovitan suures valikus

seina-, laua-, tasku- ja käekelli, kuld laulatus- ja ilusõrmuseid, kaelarisle, -kette ja käewõrusid. Mitmesugused hõbe- ja kristallasjad. Elektri sisseseade materjalid. Lae- ja laualambid. Õmblusmasinad jne.

Hinnad mõõdukad.

Ostan kulda ja hõbedat.

Tapal, Jaama tn. 6

V. Schmidt

Advokaat

E. Schmiedeberg

Olen oma kontori awanud Järwa-Jaani, Jaani tn. 3, Roosilehe maja. Telefon 79.

Juhuslikult odawasti müüa täiesti uus

raadioaparaat

„Mafurka", 3-lamb. patarei wastuwõtja. Esna, H. Päll, tel. 13.

On juba aeg uuendada

„Järva Teataja"

tellimine

1. detsembrist

Kuulutamine Järva Teatajas on mitmekordselt tasuv

A.-ü. „Ühiselu" trükk, Tallinnas.